

Minister Rozwoju i Technologii

Znak pisma: DKT-I.0813.5.2024

Warszawa, 20 grudnia 2024 r.

Pan dr inż. Paweł Urbańczyk
Prezes Urzędu Dozoru Technicznego

ul. Szczęśliwicka 34
02-353 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz na podstawie art. 36 ustawy z 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym², Minister Rozwoju i Technologii przeprowadził planową kontrolę w zakresie realizacji wybranych zadań ustawowych oraz wybranych aspektów funkcjonowania Urzędu Dozoru Technicznego³ w latach 2023-2024⁴. Kontrola została przeprowadzona na zasadach i w trybie określonym w przepisach ustawy o kontroli.

Celem kontroli była ocena działalności ustawowej UDT dotyczącej przeprowadzania postępowań kwalifikacyjnych i przedłużania ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, działań nadzorczych w stosunku do Oddziałów UDT, a także jakości zarządzania Urzędem.

I. Podsumowanie i ocena.

Działania podejmowane przez Prezesa UDT dotyczące przeprowadzania postępowań kwalifikacyjnych, przedłużania ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych oraz zapewnienia nadzoru w stosunku do Oddziałów UDT oceniono pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

UDT właściwie zarządzał procesem przeprowadzania egzaminów kwalifikacyjnych w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń technicznych⁵, stwierdzono jednostkowy przypadek przekroczenia wymaganego terminu powiadomienia o egzaminie oraz przekroczenie terminu wysłania zaświadczeń kwalifikacyjnych w dwóch postępowaniach.

W zakresie procesu przedłużania ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, które w wyniku zmiany ustawy z końcem 2023 r. traciły przymiot bezterminowości, UDT podjął szereg działań informacyjnych mających na celu uświadomienie osobom uprawnionym konieczności składania wniosków celem utrzymania ważności przedmiotowych zaświadczeń, a także na bieżąco monitorował proces oraz podejmował działania w celu jego sprawnej obsługi w okresie kumulacji liczby składanych wniosków. Negatywnie jednak należy ocenić działania UDT polegające na rozpatrywaniu wniosków o przedłużenie ważności zaświadczeń

¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 224, dalej: ustawa o kontroli.

² Dz.U. z 2023 r. poz. 1622, z późn. zm., dalej: uodt lub ustawa.

³ Dalej: UDT, Urząd albo jednostka kontrolowana.

⁴ Okres objęty kontrolą: od 1.01.2023 r. do 31.07.2024 r., z uwzględnieniem zdarzeń i dowodów z okresów wcześniejszych, jeżeli miały wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.

⁵ Badanie na próbie 50 spraw.

kwalifikacyjnych⁶ złożonych po terminie określonym w uodt oraz nieprzestrzeganiu wewnętrznej procedury DT-1/IN/19-2 *Proces przedłużania zaświadczenia*. Działania podejmowane przez UDT miały charakter zdecydowanie prokliencki, jednak nie znajdowały odzwierciedlenia w przepisach prawa regulujących ten obszar, a w zakresie rozpatrywania wniosków w ostatnim kwartale 2023 r., były niezgodne z postanowieniami art. 3 ustawy z 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o dozorze technicznym⁷.

Stosowane przez UDT ustne wytyczne dotyczące sposobu postępowania z wnioskami, które wpłynęły po terminie wynikającym z ustawy miały na celu stworzenie wyjątków i odstępstw od jej postanowień. UDT nie upowszechniał informacji o stosowanym sposobie postępowania, co z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością, prowadziło do nierównego traktowania osób chcących przedłużyć zaświadczenia kwalifikacyjne, które z końcem 2023 r. traciły przymiot bezterminowości.

Nadzór sprawowany nad Oddziałami UDT w podstawowych zakresach ich funkcjonowania można uznać za efektywny. Podczas cotygodniowych posiedzeń ścisłego kierownictwa UDT, w których udział brali: Prezes i Wiceprezes UDT, dyrektorzy Oddziałów UDT oraz dyrektorzy komórek merytorycznych Centrali, monitorowano działalność poszczególnych Oddziałów, stopień realizacji planów oraz omawiano istotne problemy, które pojawiały się podczas realizacji zadań. Prezes UDT podejmował decyzje nadzorcze wydając ustne i pisemne polecenia, których realizacja była weryfikowana na kolejnych posiedzeniach. Ponadto procedury regulujące obszar objęty kontrolą były aktualne i odnosiły się do funkcjonującej struktury organizacyjnej UDT.

Należy jednak wskazać, że nadzór nad procesem przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych nie był w pełni skuteczny. Decyzje Kierownictwa UDT podejmowane w zakresie przedłużania zaświadczeń kwalifikacyjnych świadczą o bieżącym monitoringu całego procesu. Niemniej jednak, część decyzji wyrażana w formie nieudokumentowanych wytycznych i poleceń dotyczących sposobu rozpatrywania wniosków o przedłużenie okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, które wpłynęły po 2 października 2023 r.⁸, była działaniem niezgodnym z uodt.

W okresie objętym kontrolą UDT realizował wyznaczone cele w stopniu zadowalającym, w niektórych przypadkach przekraczając zaplanowane mierniki działalności.

Struktura organizacyjna w okresie objętym kontrolą była adekwatna do zadań realizowanych przez Urząd. Organizacja pracy, w tym podział na komórki organizacyjne oraz liczba pracowników, pozwalały na pełną realizację zadań ustawowych i statutowych. Kierownictwo UDT wspierało rozwój kompetencji zawodowych pracowników, w tym rozwój kompetencji technicznych, jak również promowało zasady etycznego postępowania oraz podejmowało działania w celu zapobiegania korupcji.

II. Ustalenia i oceny.

Informacje ogólne

1. Urząd Dozoru Technicznego jest państwową osobą prawną działającą w obszarze bezpieczeństwa urządzeń technicznych w oparciu o szereg aktów prawnych, przede

⁶ Badanie na próbie 150 spraw.

⁷ Dz.U. z 2018 r. poz. 2518.

⁸ Warunkiem bezpłatnego przedłużenia ważności zaświadczenia (które traciło ważność w dniu 01.01.2024 r.) było złożenie wniosku nie później niż do 3 miesięcy przed dniem upływu jego ważności.

wszystkim uodt. Zgodnie z art. 37 ustawy, do zakresu działania UDT należy m.in. nadzór i kontrola przestrzegania przepisów o dozorze technicznym, a także przepisów i zasad z zakresu bezpieczeństwa techniki, dotyczących urządzeń technicznych, a także sprawdzanie kwalifikacji osób wytwarzających, naprawiających, modernizujących, obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne oraz osób wykonujących badania nieniszczące.

2. Urząd Dozoru Technicznego jest jednostką podległą ministrowi właściwemu do spraw gospodarki. Organem UDT jest Prezes, powoływany przez ministra właściwego do spraw gospodarki. Prezes kieruje Urzędem i reprezentuje go na zewnątrz.

3. W skład Urzędu Dozoru Technicznego wchodzi Centrala z siedzibą w Warszawie oraz 10 terenowych Oddziałów mających siedziby w: Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu. W Oddziałach terenowych tworzone są biura.

4. Dozorowi technicznemu podlegają urządzenia techniczne określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 grudnia 2012 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu⁹. Każde urządzenie techniczne jest projektowane i wytwarzane tak, aby zminimalizować zagrożenia związane z jego eksploatacją do poziomu akceptowalnego ryzyka. Dozór techniczny¹⁰ to określone ustawą działania zmierzające do bezpiecznego funkcjonowania urządzeń technicznych i urządzeń do odzysku par paliw.

5. W II połowie 2023 r. UDT zmierzył się z dużym wyzwaniem, związanym z obsługą zwiększonej liczby składanych do Urzędu wniosków o przedłużenie ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, które w wyniku zmian przepisów ustawy straciły przymiot bezterminowości.

I. Przeprowadzanie egzaminów kwalifikacyjnych w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń technicznych.

Ocena

6. Przeprowadzanie postępowań kwalifikacyjnych w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń technicznych przebiegało prawidłowo i jednolicie – zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy, rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z 21 maja 2019 r. w sprawie sposobu i trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz sposobu i trybu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych¹¹, a także regulacji wewnętrznych Urzędu. Stwierdzono nieprawidłowość w zakresie terminów egzaminów oraz uchybienia dotyczące doręczania zaświadczeń kwalifikacyjnych¹² nie mające istotnego wpływu na przebieg procesu. Zgodnie z obowiązującym trybem sprawdzanie kwalifikacji przeprowadzano na pisemny wniosek

⁹ Dz.U. z 2012 r. poz. 1468.

¹⁰ Dozorowi technicznemu podlegają urządzenia techniczne stwarzające zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska, poprzez rozprężanie cieczy lub gazów znajdujących się pod ciśnieniem różnym od atmosferycznego, wyzwolenie energii potencjalnej lub kinetycznej przy przemieszczaniu ludzi lub ładunków w ograniczonym zasięgu oraz rozprzestrzenianie się materiałów niebezpiecznych podczas ich magazynowania lub transportu oraz urządzenia zainstalowane na stacjach paliw płynnych służące do odzyskiwania par produktów naftowych klasy I.

¹¹ Dz.U. z 2019 r. poz. 1008, dalej także: rozporządzenie.

¹² Ocena została sformułowana na podstawie badania próby 50 postępowań kwalifikacyjnych.

składany w postaci papierowej lub elektronicznej, według wzoru określonego w rozporządzeniu. Proces egzaminowania przebiegał zgodnie z obowiązującą Instrukcją DT-1/IN/19-1 „Przebieg egzaminu” z 10 lutego 2022 r. Przedstawiciele komisji kwalifikacyjnych posiadali wymagane autoryzacje do wykonywania czynności w odpowiedniej specjalności. Z przebiegu egzaminu sporządzane były protokoły zawierające wynik egzaminu oraz podpisy członków komisji kwalifikacyjnych. Zaświadczenia kwalifikacyjne, z drobnymi wyjątkami, były terminowo doręczane wnioskodawcom.

Ustalenia

7. UDT przeprowadzał postępowania kwalifikacyjne w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń technicznych na podstawie obowiązujących przepisów prawa:

- ustawy;
- rozporządzenia.

Zasady sprawdzania kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne zostały określone także w ustanowionych w UDT regulacjach wewnętrznych:

- Procedurze pn. *Sprawdzanie kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne oraz przedłużanie okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych*¹³,
- Instrukcji pn. *Przebieg egzaminu*¹⁴,
- Procedurze pn. *Kwalifikowanie i autoryzowanie personelu technicznego*¹⁵,
- Instrukcji pn. *Szczegółowe zasady postępowania dotyczące szkolenia specjalizacyjnego, egzaminowania, autoryzowania i utrzymywania kompetencji personelu technicznego UDT*¹⁶,
- Wytycznych przeprowadzania egzaminu SKL w formule hybrydowej oraz egzaminu teoretycznego w wersji on-line¹⁷.

8. Z danych¹⁸ udostępnionych przez jednostkę kontrolowaną wynika, że w okresie objętym kontrolą wpłynęło ogółem 470 050 wniosków o sprawdzenie kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne¹⁹. UDT nie dysponuje danymi o liczbie wniosków odrzuconych. Struktura wyników przeprowadzonych egzaminów sprawdzających kwalifikacje kształtowała się następująco:

- w 2023 r. 76,43% stanowiły wyniki pozytywne, 13,66% wyniki negatywne, a 9,91% uczestników nie stawiało się na egzaminie,
- w 2024 r. (do 31 lipca 2024 r.) 74,84% stanowiły wyniki pozytywne, 14,52% wyniki negatywne, a 10,64% uczestników nie stawiało się na egzaminie.

9. Szczegółową kontrolą objęto 50 postępowań kwalifikacyjnych²⁰. Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia, sprawdzenie kwalifikacji przeprowadza się na pisemny wniosek złożony

¹³ Procedura o numerze DT-1/19 z: 10.02.2022 r., 28.08.2023 r., 22.04.2024 r.

¹⁴ Procedura o numerze DT-1/IN/19-1 Wydanie I z 10.02.2022 r.

¹⁵ Procedura o numerze DT-1/14 Wydanie 2 z 22.04.2024 r.

¹⁶ Instrukcja o numerze DT-1/IN/14 Wydanie 10 z 11.06.2024 r.

¹⁷ Zaakceptowane przez Dyrektora DT w dniu 17.06.2024 r. Wydanie 1.

¹⁸ Pismo UDT z 13.08.2024 r. (odpowiedź na pismo ZK-1).

¹⁹ Dalej także: wnioski.

²⁰ Próbie wniosków o sprawdzenie kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne wybrano metodą statystyczną w drodze doboru systematycznego, z przedłożonych przez UDT rejestrów wniosków o sprawdzenie kwalifikacji, które wpłynęły do UDT w maju 2023 r. i maju 2024 r. (ogółem

w postaci papierowej lub elektronicznej. Ustalono, że badane wnioski złożone zostały przez wnioskodawców do właściwego Oddziału terenowego UDT w postaci elektronicznej (84%) i papierowej (16%). We wszystkich postępowaniach wnioskodawcami były podmioty²¹ posiadające pełnomocnictwa zainteresowanych osób. Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia, we wnioskach określony był jeden rodzaj urządzenia wymienionego w zał. nr 3 do rozporządzenia i jeden zakres kwalifikacji, o których sprawdzenie ubiegała się osoba zainteresowana.

10. Wnioski zawierały dane i załączniki, o których mowa w art. 23 ust. 1a, ust. 1b i ust. 3 uodt²² i były sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia. Wnioski składane w postaci papierowej po wypełnieniu w systemie eUDT były drukowane i podpisywane odręcznie. Wnioski składane elektronicznie podpisywane były w systemie eUDT Certyfikatem Kwalifikowanym lub Profilem Zaufanym.

11. Zespół kontrolerów stwierdził, że do wniosków elektronicznych dołączana była „Tabela zbiorcza wniosków SKL” podpisana elektronicznie. Prezes UDT wyjaśnił²³, że *Tabela zbiorcza wniosków SKL jest dokumentem generowanym przez system i ma charakter pomocniczy. Dane wprowadzone do wniosków o sprawdzenie kwalifikacji złożonych przez wnioskodawcę importują się do tabeli zbiorczej SKL. Celem takiego podsumowania w tabeli zbiorczej SKL jest usprawnienie procesu weryfikacji formalnej wniosków (...).*

12. Wnioski o sprawdzenie kwalifikacji podlegały sprawdzeniu pod względem ich kompletności. Trzy wnioski²⁴ spośród 50 badanych wniosków były weryfikowane po powiadomieniu wnioskodawcy o konieczności dokonania niezbędnych uzupełnień w terminie 7 dni roboczych. Uzupełnienia dotyczyły: braku potwierdzenia przelewu opłaty egzaminacyjnej, nieczytelnego numeru PESEL, braku podpisu wnioskodawcy. Wnioskodawcy dochowali wymaganego terminu na uzupełnienie wniosku.

13. Zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia zainteresowana osoba była niezwłocznie powiadamiana o terminie egzaminu, który z jednym wyjątkiem²⁵, nie przekraczał wymaganego terminu 30 dni roboczych, licząc od dnia złożenia kompletnego wniosku. W przypadku dwóch postępowań²⁶, wnioskodawca zgłosił prośbę o wyznaczenie terminu egzaminu w terminie przekraczającym wskazany okres.

14. Wiceprezes UDT wyjaśnił²⁷, że *egzaminatorami nie mogą być osoby nie będące pracownikami UDT. (...) Członkowie komisji kwalifikacyjnych (o których mowa w procedurze DT-1 /19 pkt 5.3.6.) nie są dodatkowo wynagradzani poza wynagrodzeniem wynikającym z umowy o pracę. Rozliczenia dojazdów egzaminatorów odbywają się w ramach delegacji służbowych. (...)*

7 743 wnioski), wygenerowanych oddzielnie dla poszczególnych 10 Oddziałów UDT. Z każdego Oddziału wybrano 5 postępowań kwalifikacyjnych.

²¹ Głównie ośrodki doskonalenia kadr.

²² Imię i nazwisko osoby zainteresowanej sprawdzeniem kwalifikacji, jej adres do korespondencji, numer PESEL, datę urodzenia i obywatelstwo, informację o wykształceniu osoby zainteresowanej sprawdzeniem kwalifikacji, o miejscu, w którym będzie przeprowadzone postępowanie, o zakresie sprawdzanych kwalifikacji i rodzaju urządzenia technicznego, zgodę właściciela lub upoważnionego przedstawiciela na wykorzystanie jego urządzenia technicznego w trakcie postępowania, zgodę kierownika jednostki organizacyjnej, w której będzie możliwe przeprowadzenie postępowania oraz potwierdzenie dokonania opłaty za sprawdzenie kwalifikacji.

²³ Pismo UDT z 02.10.2024 r. (odpowiedź na pismo ZK-6).

²⁴ Wnioski Lp.: 23 nr 23978/24, 30 nr 24007/24, 40 nr 11638/24.

²⁵ Wniosek Lp. 29 nr 22435/24.

²⁶ Wnioski Lp.: 22 nr 35313/23, 40 nr 11638/24.

²⁷ Pismo UDT z 10.09.2024 r. (odpowiedź na pyt. 9 w piśmie ZK-3).

Zgodnie z pkt. 5.3.5 Procedury DT-1/19 komisja kwalifikacyjna powoływana była w systemie informatycznym UDT. Zgodnie z pkt. 5.3.6 Procedury DT-1/19 komisja kwalifikacyjna składała się z co najmniej dwóch egzaminatorów, spośród których wyznaczany był przewodniczący. Na podstawie pkt. 5.3.12 ww. Procedury, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, w 11 postępowaniach kwalifikacyjnych z wybranej przez Zespół kontrolerów próby, komisja składała się z egzaminatora będącego przewodniczącym jednoosobowej komisji kwalifikacyjnej. We wszystkich badanych postępowaniach przewodniczący komisji kwalifikacyjnych posiadali autoryzację²⁸ do wykonywania czynności bt²⁹ i sk³⁰ w odpowiedniej specjalności, a egzaminatorzy autoryzację sk, SKm, zgodnie z procedurą DT-1/14 „Kwalifikowanie i autoryzowanie personelu technicznego”.

15. Proces egzaminowania przebiegał zgodnie z Instrukcją „Przebieg egzaminu”. Zgodnie z § 3 ust 3 rozporządzenia i pkt. 2.1 ppkt 3 ww. Instrukcji, egzamin składał się z części teoretycznej i praktycznej. Tematyka egzaminacyjna udostępniona została na stronie internetowej www.udt.gov.pl, na której znajduje się baza przykładowych pytań do procesu sprawdzania kwalifikacji SKL w układzie według rodzajów urządzeń technicznych oraz zakres wiedzy potrzebny do uzyskania zaświadczenia kwalifikacyjnego. Prezes UDT wyjaśnił³¹, że baza pytań została opracowana na podstawie wymaganej tematyki egzaminacyjnej. Pytania generowane są przez program komputerowy „Generator pytań” w zestawach wykorzystywanych do egzaminów. Za merytoryczną stronę pytań, zgodnie z ww. wyjaśnieniem Prezesa UDT, odpowiada Departament Techniki³². „Generator pytań” archiwizuje zmiany pytań z oznaczeniem aktualnych i nieaktualnych. Dostęp do „Generatora pytań” mają osoby wyznaczone przez Dyrektorów Oddziałów UDT, które odpowiadają za przygotowanie zestawów pytań egzaminacyjnych. Aktualizacja pytań „Generatora pytań” odbywa się w zależności od zgłaszanych zmian. Prezes UDT poinformował³³, że w okresie objętym kontrolą „Generator pytań” aktualizowany był jeden raz.

16. Zgodnie z pkt. 5.3.13 Procedury DT-1/19, dla wybranych grup urządzeń określonych przez Dyrektora Departamentu Techniki, przeprowadzenie egzaminu możliwe było od grudnia 2023 r. w formie hybrydowej. Wytyczne przeprowadzania egzaminu SKL w formule hybrydowej oraz egzaminu teoretycznego w wersji on-line, zostały zaakceptowane przez Dyrektora DT w dniu 17 czerwca 2024 r. Badane w toku kontroli postępowania kwalifikacyjne nie były przeprowadzane w formule hybrydowej.

17. Zgodnie z § 3 ust. 6 rozporządzenia z przebiegu egzaminów sporządzane były protokoły, w których stwierdzany był wynik egzaminu. Wszystkie protokoły zostały podpisane elektronicznie przez członków komisji kwalifikacyjnych. Z protokołów egzaminacyjnych wynikało, że struktura wyników egzaminacyjnych w badanych postępowaniach była następująca: z 295 osób dopuszczonych do egzaminu:

- 234 osoby (79,3%) uzyskały ocenę pozytywną,

²⁸ Wg Procedury DT-1/14 Autoryzacja to upoważnienie pracownika UDT do wykonywania czynności technicznych w ramach specjalności.

²⁹ Uprawnienia do badań technicznych określonych grup urządzeń technicznych.

³⁰ Uprawnienie do sprawdzania kwalifikacji/certyfikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne.

³¹ Pismo UDT z 23.08.2024 r. (odpowiedź na pyt. 7 w piśmie ZK-1).

³² Dalej także: DT.

³³ Pismo UDT z 23.08.2024 r. (odpowiedź na pyt. 7 w piśmie ZK-1).

- 42 osoby (14,2%) ocenę negatywną i
- 19 osób (6,5%) nie stawilo się na egzamin.

Zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia pozytywny wynik egzaminu był podstawą do wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego przez organ właściwej jednostki dozoru technicznego.

Zespół kontrolerów stwierdził, że UDT przestrzegał terminowego wysyłania zaświadczeń kwalifikacyjnych, tj. określonego w pkt. 5.4.2 procedury DT-1/19 terminu 14 dni roboczych od daty zlecenia wydruku zaświadczeń w systemie informatycznym ZSI. Jedynie w dwóch postępowaniach został przekroczony ten termin o odpowiednio 4 i 3 dni robocze³⁴. Prezes UDT wyjaśnił³⁵, że powodami opóźnień były: urlop inspektora, przesunięcie dnia roboczego koordynatora zespołu oraz przeoczenie zlecenia wydruku zaświadczeń w związku z realizacją jednego postępowania na prośbę wnioskodawcy niestandardowo w dwóch terminach.

[Akta kontroli: str. 52-57, 62-67, 72-94, 99-100, 127-134, 186-196, 214/Płyta CD]

II. Przedłużanie ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, które w następstwie zmian przepisów ustawy straciły przymiot bezterminowości.

Ocena

18. UDT w sposób właściwy przygotował się do procesu przedłużania ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych. Przeprowadził kampanię informacyjną o zmianie przepisów, przygotował procedury wewnętrzne oraz system informatyczny do obsługi wniosków. Podejmował również działania mające na celu wspieranie całego procesu oraz reagował na pojawiające się problemy.

Krytycznie natomiast należy odnieść się do faktu, że UDT rozpatrywał pozytywnie wnioski, które zostały złożone po terminie wynikającym z uodt, oraz nie przestrzegał wewnętrznej procedury określającej postępowanie przy przedłużaniu zaświadczeń kwalifikacyjnych. Stwierdzony w toku kontroli sposób postępowania UDT wynikający z wytycznych i poleceń Kierownictwa dotyczących:

- przedłużania terminu ważności wniosków składanych przez eUDT bez zakończonej procedury wysłania,
- przedłużania terminu ważności wniosków, które wpłynęły do UDT do 30 października 2023 r. (czyli po terminie wskazanym w uodt) i posiadały uzasadnienie,
- uznawania wniosków za złożone w terminie w przypadku, kiedy po 2 października 2023 r. wpłynął uzupełniony wniosek (kontynuacja sprawy),
- uznawania wniosków za złożone w terminie, o ile data nadania pisma/wniosku nastąpiła najpóźniej 2 października 2023 r.

nie znajdował umocowania w przepisach ustawy.

Ustalenia

19. *Ustawa z 9 listopada 2018 r.³⁶ o zmianie ustawy o dozorcze technicznym – w art. 22 – dokonała zmiany polegającej m.in. na tym, że zaświadczenia kwalifikacyjne osób, obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne, będą wydawane na czas określony nie krótszy niż 5 lat i nie dłuższy niż 10 lat, w zależności od rodzaju urządzenia technicznego,*

³⁴ Sprawy: Lp. 12 nr 31879/23 i Lp. 40 nr 11638/24.

³⁵ Pismo UDT z 02.10.2024 r. (odpowiedź na pyt. 6 w piśmie ZK-6).

³⁶ Dz.U. z 2018 r. poz. 2518.

stopnia trudności w jego obsłudze i konserwacji oraz stopnia zagrożenia, które może spowodować. Zaświadczenia wydawane bezterminowo zachowywały ważność przez okres 5 lat od daty wejścia w życie znowelizowanych przepisów ustawy (*art. 3 ust. 1 ww. ustawy*), czyli 5 lat od 1 stycznia 2019 r. A zatem ich ważność skończyła się 31 grudnia 2023 r. Osoby posiadające bezterminowe zaświadczenia kwalifikacyjne mogły je przedłużyć w oparciu o bezpłatny wniosek złożony nie później niż 3 miesiące przed dniem upływu ważności tego zaświadczenia, tj. do 2 października 2023 r.

20. Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z 21 maja 2019 r. w sprawie sposobu i trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz sposobu i trybu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych³⁷ uregulowało m.in. sposób i tryb przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, okresy ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, wzór wniosku o przedłużenie ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego oraz wzór zaświadczenia kwalifikacyjnego wymaganego przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych.

21. Proces przedłużania ważności zaświadczeń w UDT regulowała wdrożona w ramach systemu zarządzania jakością instrukcja nr DT-1/IN/19-2 *Proces przedłużania zaświadczenia* wyd. 1 z 10 lutego 2022 r.³⁸, która określała sposób: złożenia wniosku i jego procedowania, weryfikacji zaświadczenia kwalifikacyjnego, którego dotyczy wnioski w rejestrach i archiwach UDT oraz wydania zaświadczenia. Przedmiotowa instrukcja została wdrożona, po ponad miesiącu od terminu (1 stycznia 2022 r.) umożliwiającego skuteczne złożenie wniosku o przedłużenie ważności zaświadczenia, ale przed okresem znaczącej kumulacji liczby składanych wniosków. Proces przedłużania ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych wykonywany był przez Oddziały UDT.

22. Ustalono, że UDT w celu rozpowszechnienia informacji nt. wejścia w życie nowych przepisów dotyczących zaświadczeń kwalifikacyjnych, w tym o upływającym terminie składania wniosków o przedłużenie ważności posiadanych uprawnień, podejmował różnorodne działania z wykorzystaniem wielu kanałów informacyjnych. Jednostka kontrolowana wyjaśniła³⁹, że pierwsze działania informacyjne rozpoczęto w grudniu 2021 r. Informacje zamieszczane były na stronie internetowej UDT⁴⁰ m.in. w zakładkach „Kwalifikacje osób” oraz FAQ, gdzie zamieszczono odpowiedzi na najczęściej pojawiające się pytania w zakresie przedłużania zaświadczeń kwalifikacyjnych. Na platformie YouTube zamieszczono film instruktażowy dotyczący procesu wypełniania i składania wniosku poprzez platformę eUDT⁴¹. Ponadto w marcu 2022 r., w celu ułatwienia klientom wypełnienie wniosku, stworzono możliwość wygenerowania interaktywnego wniosku w formacie PDF⁴². Od połowy 2022 r. inspektorzy UDT, w trakcie badań i inspekcji, prowadzili kampanię informacyjną skierowaną bezpośrednio do osób obsługujących i konserwujących urządzenia, a także do zarządzających zakładami, o bezpłatnej możliwości przedłużania zaświadczeń, dystrybuując jednocześnie ulotki informacyjne. Informacje

³⁷ Dz.U. z 2019 r. poz. 1008. Rozporządzenie weszło w życie 01.02.2019 r.

³⁸ Instrukcja weszła w życie 10.02.2022 r.

³⁹ Pismo UDT z 21.08.2024 r. (odpowiedź na pyt.10 w piśmie ZK-1).

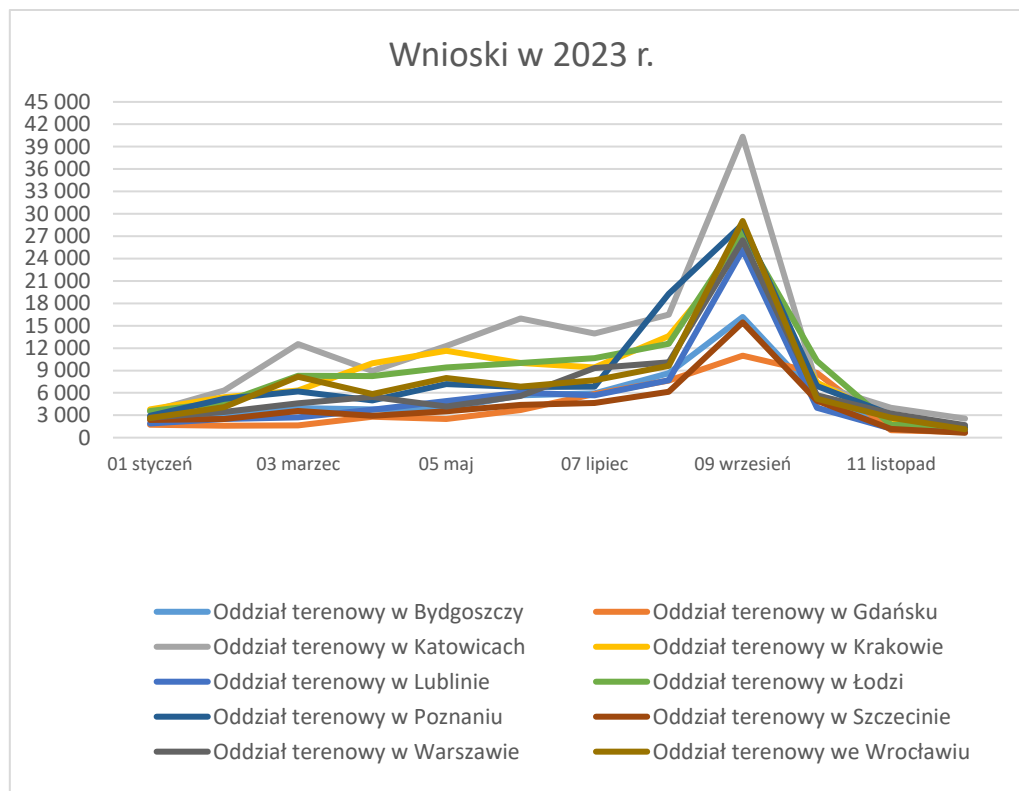
⁴⁰ <https://www.udt.gov.pl/kwalifikacje-osob/przedluzanie-okresu-waznosci-zaswiadczen-kwalifikacyjnych>,
<https://www.udt.gov.pl/faq/faq-przedluzanie-zaswiadczen-kwalifikacyjnych>,

⁴¹ <https://www.youtube.com/watch?v=fS2zGFzUAWw>

⁴² https://www.udt.gov.pl/images/21.03_Wniosek_o_przedluzenie_zaswiadczenia_kwalifika

o zmianie przepisów przekazywane były również podczas konferencji branżowych, regionalnych spotkań dotyczących bezpieczeństwa pracy, podczas tzw. *Bezpłatnych dni bezpieczeństwa technicznego*, a także publikowane w branżowym magazynie „Inspektor” oraz w wydawnictwach powiązanych branż⁴³.

23. Ustalono, że w 2023 r. do wszystkich Oddziałów UDT wpłynęło łącznie 861 089 wniosków o przedłużenie ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych. Liczbę wniosków składanych w 2023 r. do poszczególnych Oddziałów UDT przedstawia poniższy wykres⁴⁴.

Liczba wniosków wpływających do poszczególnych Oddziałów systematycznie wzrastała od początku roku, przy czym najwięcej wniosków, z uwagi na graniczny termin 2 października 2023 r., wpłynęło we wrześniu – łącznie 245 299, tj. ok. 28,5% wszystkich wniosków, które wpłynęły w 2023 r. Najwięcej wniosków wpłynęło do Oddziałów terenowych w Katowicach – 40 334, we Wrocławiu – 29 039, w Poznaniu – 28 607 oraz w Łodzi – 27 571. Od października do końca 2023 r. liczba wpływających do Urzędu wniosków znacząco zmalała,

⁴³ 1. INSPEKTOR UDT nr 3/2021 – K. Ignaczak, K. Dębski (O/Łódź);
2. Wózki jezdniowe – kwalifikacje - Krzysztof Dębski, Katarzyna Ignaczak (UDT Łódź) - NOWOCZESNE HALE nr 3/2022, wyd. ELAMED, <https://lp.elamed.pl/hal/>;
3. Kto może obsługiwać wózki jezdniowe? Krzysztof Dębski (DT), Katarzyna Ignaczak (UDT Łódź) - INŻYNIER BUDOWNICTWA NR 1/2024 (223), wyd. PIIB;
4. Kto może obsługiwać wózki jezdniowe? Dębski (DT), Katarzyna Ignaczak (UDT Łódź), portal Wydawnictwa Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa: <https://inzynierbudownictwa.pl/kto-moze-obslugiwac-wozki-jezdniowe-z-napedem-silnikowym/>.
⁴⁴ Na podstawie tabel otrzymanych za pismem UDT z 13.08.2024 r. (załączniki w odpowiedzi na pyt. 4 w piśmie ZK-1).

w październiku do UDT wpłynęły 65 633 wnioski, w listopadzie - 22 312 wniosków, w grudniu - 12 740 wniosków.

24. Ustalono⁴⁵, że w 2023 r. liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych w procesie ich przedłużania wyniosła 696 577, natomiast w 2024 r. - 1 474. W 2023 r. najwięcej zaświadczeń kwalifikacyjnych zostało wydanych w Oddziale terenowym w Katowicach - 113 466, w Oddziale terenowym w Krakowie - 88 066 oraz w Poznaniu - 82 834.

25. Na podstawie udostępnionych przez UDT danych za okres sierpień - grudzień 2023 r. dotyczących liczby wpływających i rozpatrywanych przez Oddziały wniosków o przedłużenie ważności zaświadczeń ustalono, że wskaźnik opanowania wpływu⁴⁶ wniosków był zróżnicowany i istotnie zależny od liczby wniosków składanych do każdego z Oddziałów w poszczególnych miesiącach. We wszystkich Oddziałach, za wyjątkiem Oddziału w Warszawie, wskaźnik opanowania wpływu obniżył się we wrześniu w stosunku do sierpnia, co wiązało się ze zwiększonym napływem wniosków w tym miesiącu. Z analizy danych dotyczących września 2023 r., w którym nastąpiła największa kumulacja składanych wniosków wynika, że najmniej wniosków rozpatrzyły Oddziały: w Lublinie oraz w Poznaniu, odpowiednio: 8 718 i 8 673 wnioski. Jednocześnie wskaźnik opanowania wpływu dla Oddziału w Poznaniu był najniższy we wrześniu wśród wszystkich Oddziałów i wynosił niespełna 15%, co świadczy o największej liczbie wniosków, która została w tym Oddziale do rozpatrzenia na kolejny miesiąc. Jednak Oddział w Poznaniu zintensyfikował działania w październiku, w którym wskaźnik opanowania wpływu był już na poziomie 95,07%. Podobna sytuacja miała miejsce w Oddziale w Katowicach, gdzie we wrześniu wskaźnik opanowania wpływu wynosił 18,43%, rozpatrzono 16 171 wniosków przy największej wśród wszystkich Oddziałów liczbie wniosków, które wpłynęły we wrześniu wynoszącej 40 336. W tym przypadku również wnioski nierozpatrzone w poprzednich miesiącach sprawnie rozpatrzono w październiku, o czym świadczy wskaźnik opanowania wpływu na poziomie 94,64 % i 74 457 rozpatrzonych wniosków.

W okresie od października do grudnia wskaźnik opanowania wpływu był we wszystkich Oddziałach stosunkowo wysoki, na co wpływ miał zauważalny od października znaczący spadek liczby wpływających wniosków. Wiazało się to z faktem, że zgodnie z uodt wnioski o przedłużenie ważności zaświadczeń mogły być składane nie później niż do 3 miesięcy przed dniem upływu ich ważności.

Wyjątek na tle wszystkich Oddziałów stanowił Oddział terenowy w Gdańsku, w którym w okresie od września do grudnia 2023 r., wskaźnik opanowania wpływu był stabilny i kształtował się na poziomie około 86 %⁴⁷.

Średnia liczba wniosków rozpatrzonych w UDT w stosunku do wszystkich wniosków, które wpłynęły w tym okresie wynosiła w sierpniu 35,15 %, we wrześniu 35,62 % (największy napływ wniosków), w październiku 94,36%, w listopadzie 83,91% oraz w grudniu 72,93%⁴⁸.

⁴⁵ Na podstawie informacji otrzymanych drogą e-mailową w dniu 19.07.2024 r.

⁴⁶ Liczba rozpatrzonych wniosków w danym miesiącu dzielona przez liczbę wszystkich wniosków do załatwienia w danym miesiącu.

⁴⁷ W sierpniu wynosił 56,76 %, we wrześniu 86,29%, w październiku 87,42%, w listopadzie 85,68% oraz w grudniu 86,44%.

⁴⁸ Na podstawie Tabeli 1- stanowiącej odpowiedź na pismo ZK-5 pyt. 16 - poprawionej i przesłanej e-mailem z 7.10.2024 r.

Proces przedłużania zaświadczeń.

26. Wnioski o przedłużenie ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych procedowane były w systemie informatycznym ZSI/SIGMA. Informacja o zaplanowanej aktualizacji systemu umożliwiającej obsługę wniosków o przedłużenie ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych przekazana została pracownikom UDT 10 stycznia 2022 r., natomiast wdrożenie zmian nastąpiło od 13 stycznia 2022 r.⁴⁹.

27. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, pierwszą możliwą datą na skuteczne złożenie wniosku dotyczącego przedłużenia posiadanego zaświadczenia kwalifikacyjnego, był 1 stycznia 2022 r. Powyższe, zgodnie z art. 23 ust. 2c pkt 2 ustawy o dozorze technicznym, wynika z konieczności posiadania 3-letniej praktyki w zakresie określonym w zaświadczeniu kwalifikacyjnym w okresie ostatnich 5 lat ważności zaświadczenia.

28. Jednostka kontrolowana wyjaśniła⁵⁰, że wnioski o przedłużenie ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych składane przed 1 stycznia 2022 r. były uznawane za przedwczesne i zwracane z uwagi na brak możliwości spełnienia wymagania 3 letniej praktyki deklarowanej we wniosku o przedłużenie okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego (oświadczenie). Natomiast wnioski złożone po 1 stycznia 2022 r. rozpatrywano po uruchomieniu w systemie informatycznym ZSI funkcjonalności do obsługi spraw PKL⁵¹.

29. Ustalono, że w okresie od września do grudnia 2023 r. do UDT wpłynęło 345 981 wniosków o przedłużenie okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych⁵², z których w celu zweryfikowania poprawności przedłużania przez UDT okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych analizie poddano próbę 150 wniosków⁵³ i na tej podstawie ustalono, że:

- a) 14 ze 150 wniosków (9%) zostało rozpatrzonych negatywnie (odmowa przedłużenia zaświadczenia), z czego:
 - 7 wniosków (4%) zostało złożonych po terminie,
 - 4 wnioski (3%) zostały złożone w terminie, ale wniosek był bezzasadny, ponieważ uprawnienie zostało przedłużone w terminie wcześniejszym,
 - 3 wnioski (2%) zostały złożone w terminie, ale wnioskodawca nie uzupełnił braków formalnych,
- b) 136 ze 150 wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie (przedłużono ważność zaświadczenia), co stanowi ok. 91 % badanych wniosków, z czego:
 - 74 wnioski (ok. 49,3 %) zostały złożone w terminie,

⁴⁹ Pismo UDT z 26.09.2024 r. (odp. na pyt. 13 w piśmie ZK-5).

⁵⁰ Pismo UDT z 22.10.2024 r. (odp. na pyt. 1 w piśmie ZK-11).

⁵¹ Oznaczenie stosowane przez UDT dla spraw dotyczących przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych.

⁵² Ustalenia dokonano na podstawie wygenerowanego przez UDT zestawienia wniosków PKL przekazanego w odpowiedzi na pyt. 4 w piśmie ZK-1.

⁵³ Doboru próby dokonano w sposób losowo-celowy. Z populacji zawierającej 345 981 wniosków o przedłużenie okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego, które wpłynęły do UDT we wrześniu 2023 r., październiku 2023 r., listopadzie 2023 r. oraz grudniu 2023 r., w wyniku losowania systematycznego wybrano 10 postępowań w każdym Oddziale UDT, w sumie 100 postępowań. Dodatkowo w sposób celowy do próby wybrano po 5 postępowań dla każdego Oddziału UDT (w sumie 50), dla których wnioski o przedłużenie ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego wpłynęły po terminie, tj. po dniu 02.10.2023 r.

- 62 wnioski (ok. 41,3%) zostały złożone po terminie, tj. po dniu 2 października 2023 r.

30. Ustalono, że UDT pozytywnie rozpatrywał wnioski, które:

- zostały złożone po terminie, ale zdaniem UDT, były uzupełnieniem (kontynuacją) wniosków złożonych przed upływem terminu ustawowego. W badanej próbie stwierdzono 37 takich przypadków⁵⁴.

Jednostka kontrolowana wyjaśniła⁵⁵, że wnioski PKL, które wpłynęły do Urzędu po 2 października 2023 r. mogły być uznane jako złożone w terminie o ile data nadania pisma/wniosku (data stempla pocztowego) była przed tym dniem oraz w przypadku kiedy po 2 października 2023 r. wpłynął uzupełniony wniosek, którego pierwotna wersja (niekompletna) wpłynęła do UDT przed dniem 2 października 2023 r. W tym miejscu należy wskazać, że przepisy ww. rozporządzenia wymagają złożenia kompletnego wniosku, a przepisy ustawy o dozorze technicznym nie przewidują możliwości uzupełnienia wniosku w tej sprawie, co uniemożliwiłoby osobom zainteresowanym przedłużenia okresu ważności ich zaświadczeń kwalifikacyjnych.

Zgodnie z pkt. 2.2. funkcjonującej w UDT instrukcji DT-1/IN/19-2 w przypadku stwierdzenia niekompletności wniosku lub błędów, osoba zainteresowana jest powiadamiana o konieczności dokonania niezbędnych uzupełnień, poprawek w terminie 7 dni roboczych, a w przypadku nieuzupełnienia wniosku w ww. terminie, postępowanie uznawane jest za zakończone. W związku z powyższym, nie można uznać za kontynuację wniosków, które zostały uzupełnione z przekroczeniem 7-dniowego terminu wyznaczonego przez UDT do uzupełnienia braków.

Jednostka kontrolowana wyjaśniła⁵⁶, że Urząd Dozoru Technicznego przyjął instrukcyjny termin 7 dni na uzupełnienie wniosku PKL, który miał przede wszystkim na celu zmobilizować osoby zainteresowane do „szybkiego” uzupełnienia wniosku tak, aby nie przedłużać całego procedowania takiego wniosku. W praktyce zaś nie wyznaczano górnej granicy czasu na uzupełnienie, poprawę lub złożenie nowego wniosku. Zdarzało się, że osoba zainteresowana przysyłała błędnie wypełniony albo niekompletny wniosek kilka razy, co skutkowało wydłużeniem procesu rozpatrywania wniosku. Takie podejście pozwoliło uniknąć masowego odrzucania wniosków PKL ze względu na najmniejszy brak formalny, czy omyłkę w przesłanym wniosku. Z tego też powodu nie weryfikowano instrukcyjnego 7 dniowego terminu na uzupełnienie wniosku PKL.

Analiza przekazanej dokumentacji potwierdziła, że pracownicy UDT każdorazowo informowali wnioskodawców o konieczności uzupełnienia/poprawy wniosku we wskazanym powyżej terminie, ale go nie weryfikowali i w konsekwencji rozpatrywali uzupełnione wnioski bez względu na termin przekazania uzupełnienia.

W ocenie Zespołu kontrolerów regulacje wewnętrzne zawarte w przyjętej przez UDT instrukcji są wiążące dla jednostki dozoru technicznego. W związku z powyższym, niestosowanie procedury we wskazanym powyżej zakresie, świadczy o nierzetelnej realizacji procesu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych.

⁵⁴ Numer pozycji wniosku z próby przekazanej jednostce kontrolowanej przy piśmie DKT-I.0813.5.2024 z 14.08.2024 r. (ZK-2) – 8, 10, 11, 12, 15, 20, 24, 27, 28, 40, 41, 43, 45, 49, 55, 56, 57, 59, 73, 74, 85, 87, 101, 103, 104, 105, 115, 116, 117, 118, 129, 131, 133, 134, 143, 147, 149.

⁵⁵ Pismo UDT z 20.09.2024 r. (odpowiedź na pyt. 9-12 w piśmie ZK-5).

⁵⁶ Tamże.

Dodatkowo należy wskazać, że UDT w omawianych przypadkach nie powinien przedłużać okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych w przypadku osób, które w odpowiedzi na wezwanie urzędu złożyły uzupełnione wnioski po 2 października 2023 r. i nie zachowały 7-dniowego terminu na ich uzupełnienie, ponieważ na mocy procedury DT-1/IN/19-2 nie stanowiły one kontynuacji sprawy.

- zostały złożone po terminie, ale klient (wnioskodawca) złożył wyjaśnienie uzasadniające niedotrzymanie terminu. W badanej próbie stwierdzono 11 takich przypadków⁵⁷.

Jednostka kontrolowana wyjaśniła, że wnioski zawierające uzasadnienie uprawdopodobniające wystąpienie obiektywnej przyczyny uniemożliwiającej złożenie wniosku w terminie, niezależnej od osoby zainteresowanej, były traktowane jako przyjęte w terminie i procedowane.⁵⁸

Analiza dokumentacji wykazała, że w jednym przypadku pracownicy rozpatrujący wnioski powołali się na wytyczne Centrali UDT⁵⁹, zgodnie z którymi wnioski o przedłużenie zaświadczenia kwalifikacyjnego, które wpłynęły do 30.10.2023 r. i posiadały uzasadnienie, miały być procedowane jako złożone w terminie. W toku kontroli nie przekazano ww. wytycznych.

Żadna z regulacji prawnych opisujących proces przedłużania zaświadczeń kwalifikacyjnych, tj. uodt, rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z 21 maja 2019 r.⁶⁰, nie przewidywała możliwości stosowania przedmiotowych rozwiązań, nie było o tym mowy również w wewnętrznej instrukcji nr DT-1/IN/19-2. Stwierdzony w wyniku kontroli sposób postępowania, który jak wynika z wyjaśnień UDT, opierał się na ustnie wydawanych wytycznych dotyczących wniosków, które posiadały uzasadnienie i wpłynęły do 30 października 2023 r., był niezgodny z uodt.

W toku kontroli stwierdzono także jeden przypadek⁶¹, w którym wniosek wpłynął po dniu 30 października 2023 r., posiadał uzasadnienie i został rozpatrzony pozytywnie.

Ustalono, że akceptowane przez UDT uzasadnienia dotyczyły m.in. problemów zdrowotnych wnioskodawców, powoływania się na podeszły wiek i problemy z pamięcią lub pobyt za granicą.

- zostały złożone po terminie za pośrednictwem portalu eUDT, klient (wnioskodawca) udokumentował fakt zapisania wniosku w systemie, ale wniosek nie został wysłany (nie był widoczny dla pracowników UDT). W badanej próbie stwierdzono 10 takich przypadków⁶².

Ustalono, że pracownicy obsługujący wnioski w przedmiotowych przypadkach powoływali się na wytyczne dot. składanych wniosków przez eUDT bez zakończonej procedury wysłania⁶³

⁵⁷ Numer pozycji wniosku z próby przekazanej jednostce kontrolowanej przy piśmie DKT-I.0813.5.2024 z 14.08.2024 r. (ZK-2) - nr 9,13, 14, 29, 38, 58, 72, 89, 99,100, 150, z czego w dwóch przypadkach - nr 72 i 89, uzasadnienie dotyczyło wniosku pierwotnego.

⁵⁸ Pismo UDT z 20.09.2024 r. (odpowiedź na pyt. 9-12 w piśmie ZK-5).

⁵⁹ Wyjaśnienia przekazane wraz z dokumentacją przekazaną przez jednostkę kontrolowaną do objętego badaniem wniosku nr 89.

⁶⁰ W sprawie sposobu i trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz sposobu i trybu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych.

⁶¹ Numer pozycji wniosku z próby przekazanej jednostce kontrolowanej przy piśmie DKT-I.0813.5.2024 z 14.08.2024 r. (ZK-2) - nr 100.

⁶² Numer pozycji wniosku z próby przekazanej jednostce kontrolowanej przy piśmie DKT-I.0813.5.2024 z 14.08.2024 r. (ZK-2) - nr 25, 42, 60, 71, 75, 88, 135, 145, 146, 148.

⁶³ Wyjaśnienia przekazane m.in. wraz z dokumentacją do wniosku nr 60 z próby przekazanej jednostce kontrolowanej przy piśmie DKT-I.0813.5.2024 z 14.08.2024 r. (ZK-2).

i po udokumentowaniu przez wnioskodawcę zapisania wniosku w systemie przywracali termin.

Kontrolowany wyjaśnił, że z uwagi na częste występowanie sytuacji, w których osoba zainteresowana po załączeniu kompletnego wniosku PKL na swoim koncie profilowym, nie przysyłała tego wniosku dalej myśląc, że samo umieszczenie wniosku na jego profilu stanowiło złożenie wniosku w UDT, przyjęto podejście, że zamieszczenie wniosku na swoim profilu stanowiło jego złożenie. W takiej sytuacji po kontakcie z UDT (często po kilku miesiącach), mimo że w systemie UDT taki wniosek nie widniał, osoba zainteresowana otrzymywała możliwość „dostania” wniosku za pośrednictwem platformy w ramach kontynuacji sprawy.⁶⁴

Należy wskazać, że na stronie internetowej Urzędu została zamieszczona Instrukcja obsługi portalu eUDT⁶⁵ – ABC Obsługi portalu eUDT wraz z odnośnikami do filmu instruktorowego na platformie YouTube⁶⁶, która w klarowny sposób przeprowadzała użytkownika systemu przez cały proces złożenia wniosku o przedłużenie kwalifikacji. W związku z powyższym, w ocenie Zespołu kontrolerów przyjęty przez UDT sposób postępowania nie znajduje uzasadnienia.

- **uznane zostały jako złożone w terminie, ponieważ przyjęto datę stempla pocztowego jako datę złożenia wniosku w UDT. W badanej próbie stwierdzono 3 takie przypadki⁶⁷.**

Jednostka kontrolowana wyjaśniła⁶⁸, że wnioski PKL, które wpłynęły do Urzędu po 2 października 2023 r. mogły być uznane jako złożone w terminie o ile data nadania pisma/wniosku (data stempla pocztowego) była przed tym dniem (...).

Powyższe działanie, wg UDT, wynikało z kumulacji składanych w 2023 r. wniosków oraz spowodowane było chęcią wyjścia naprzeciw oczekiwaniom osób zainteresowanych, w sposób zgodny z prawem. Zaznaczyć przy tym należy, że art. 23 ust. 2c pkt 1 uodt nie zawiera postanowień określających, kiedy wniosek można uznać za złożony w terminie.

- **pozytywnie rozpatrzono 1 wniosek, który wpłynął po terminie i dotyczył sprostowania danych w przedłużonym wcześniej zaświadczeniu kwalifikacyjnym⁶⁹.**

31. W badanej próbie zidentyfikowano 2 wnioski, które zostały złożone w terminie, ale oczekiwały od 7 do 8 miesięcy na wprowadzenie do systemu ZSI i rozpatrzenie, tj. jeden wniosek wpłynął do UDT 7 marca 2023 r. a 2 października 2023 r. nastąpiła jego rejestracja⁷⁰ oraz drugi - wpłynął 12 kwietnia 2023 r. zaś zarejestrowany został 28 grudnia 2023 r.⁷¹

W jednym przypadku zaświadczenie wydane na podstawie wniosku złożonego 12 kwietnia 2023 r. zostało wydrukowane dopiero 30 stycznia 2024 r., a wysłane do klienta 1 lutego

⁶⁴ Pismo UDT z 20 września 2024 r. odp. na pyt. 9-12 w piśmie ZK-5.

⁶⁵ <https://eudt.gov.pl/assets/files/instrukcja.pdf>

⁶⁶ <https://www.youtube.com/playlist?list=PLRhYXnxxDRmWtaT9IkGKG2MvEbj9V4RdR>

⁶⁷ Numer pozycji wniosku z próby przekazanej jednostce kontrolowanej przy piśmie DKT-I.0813.5.2024 z 14.08.2024 r. (ZK-2) – nr 69, 70, 114.

⁶⁸ Pismo UDT z 20.09.2024 r. (odpowiedź na pyt. 9-12 w piśmie ZK-5).

⁶⁹ Numer pozycji wniosku z próby przekazanej jednostce kontrolowanej przy piśmie DKT-I.0813.5.2024 z 14.08.2024 r. (ZK-2) – nr 119.

⁷⁰ Sprawa (poz. 23 z próby) wniosek z 28.02.2023 r., który wpłynął do UDT Oddział w Gdańsku Biuro w Olsztynie w dniu 7.03.2023 r. został zarejestrowany w dniu 2.10.2023 r., tj. ok. 7 miesięcy po dacie faktycznego wpływu, natomiast zaświadczenie zostało wydrukowane 18.10.2023 r. i wysłane w dniu 25.10.2023 r.

⁷¹ Sprawa (poz. 30 z próby) wniosek z 23.03.2023 r., który wpłynął do UDT Oddział w Gdańsku Biuro w Olsztynie w dniu 12.04.2023 r. został zarejestrowany w dniu 28.12.2023 r., tj. ponad 8 miesięcy po dacie faktycznego wpływu. Zaświadczenie zostało wydrukowane 30.01.2024 r. i wysłane w dniu 01.02.2024 r.

2024 r. Prezes UDT wyjaśnił⁷², że oba wnioski wpłynęły w paczce kilku tysięcy wniosków z [REDAKTOWANE] w Olsztynie. Ze względu na równoczesne przekazanie przez klienta pliku w formacie Excel z wykazem wniosków do przedłużenia, podjęto próbę przeniesienia wniosków do systemu informatycznego ZSI, (...). Ze względu na problemy techniczne z importem danych do ZSI, oba wnioski zostały zarejestrowane tradycyjnie odpowiednio w dniu 2.10.2023 oraz 28.12.2023 roku. W kwestii zachowania ciągłości uprawnienia wydanego wcześniej zaświadczenia bezterminowego, w przypadku wniosku, który został złożony w terminie a zaświadczenie zostało wydane po 1 stycznia 2024 r. Prezes wskazał⁷³, że w piśmie do [REDAKTOWANE] w Olsztynie z dnia 08.01.2024 r. Urząd Dozoru Technicznego Oddział terenowy w Gdańsku informował wnioskodawcę, że zaświadczenie kwalifikacyjne jest ważne od daty upływu okresu ważności przedłużanego zaświadczenia kwalifikacyjnego, tj. od 01.01.2024 r. Osoba zainteresowana przedłużeniem zaświadczenia kwalifikacyjnego została również poinformowana (przez kontakt do firmy [REDAKTOWANE]) o możliwości wygenerowania potwierdzenia przedłużanego zaświadczenia kwalifikacyjnego przez portal eUDT, które było respektowane podczas wykonywanych badań technicznych przez Inspektorów UDT.

32. Podczas analizy dokumentacji przekazanej w toku kontroli, zidentyfikowano szereg adnotacji o wytycznych⁷⁴, na które powoływali się pracownicy rozpatrujący wnioski o przedłużenie zaświadczeń kwalifikacyjnych. W związku z powyższym, Zespół kontrolerów dwukrotnie zwracał się⁷⁵ do UDT z prośbą o przekazanie regulacji, wytycznych, opinii prawnych, dotyczących rozpatrywania wniosków o przedłużenie ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych.

Jednostka kontrolowana nie przekazała wnioskowanych dokumentów, a jedynie wyjaśniła, że wszystkie wytyczne określające sposób rozpatrywania wniosków PKL były ustalane przez kierownictwo UDT⁷⁶.

W związku z powyższym wnioskować można, że przyjęte wytyczne/sposób postępowania nie zostały w należyty sposób sformalizowane i utrwalone na piśmie. Miały zatem charakter wyłącznie ustnych poleceń. Taki sposób działania rodzi istotne ryzyko w zakresie braku jednolitości postępowania. W przypadku wyłącznie ustnych poleceń Kierownictwa UDT nie ma bowiem pewności w jaki sposób i wytyczne o jakiej treści zostały przekazane na szczebel wykonawczy, tj. pracownikom merytorycznym realizującym proces przedłużania zaświadczeń w poszczególnych Oddziałach.

33. Jednostka kontrolowana wyjaśniła⁷⁷, że doprecyzowanie postępowania w zakresie rozpatrywania przedmiotowych wniosków, wynikało z faktu, że zarówno przepisy ustawy

⁷² Wyjaśnienia Prezesa UDT z 26.09.2024 r., odpowiedź na pismo ZK-5 pyt. 1 i 2.

⁷³ Wyjaśnienia Prezesa UDT z 26.09.2024 r., odpowiedź na pismo ZK-5 pyt. 2.

⁷⁴ Wytyczne/zasady postępowania dotyczyły:

- wniosków składanych przez eUDT bez zakończonej procedury wystania,
- wniosków, które wpłynęły do UDT do 30.10.2023 r. (czyli po terminie wskazanym w uodt) i posiadały uzasadnienie,
- uznawania wniosków za złożone w terminie, w przypadku kiedy po 2 października 2023 r. wpłynął uzupełniony wniosek (kontynuacja sprawy),
- uznawania wniosków za złożone w terminie, o ile data nadania pisma/wniosku nastąpiła najpóźniej 2 października 2023 r.

⁷⁵ Pismo znak: DKT-I.0813.5.2024 (ZK-5) z 20.09.2024 r. (pyt. 9) oraz pismo znak: DKT-I.0813.5.2024 (ZK-7) z 27.09.2024 r. (pyt. 3).

⁷⁶ Pismo UDT z 20.09.2024 r. (odpowiedź. na pyt. 9-12 w piśmie ZK-5).

⁷⁷ Tamże.

o dozorze technicznym, jak i rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z 21 maja 2019 r. (...) nie określają szczegółów dotyczących terminów rozpatrywania przedmiotowych wniosków, jak i innych kwestii proceduralnych w tym zakresie. (...) Celem wytycznych oraz ich aktualizacji było przede wszystkim sprawne i efektywne przeprowadzenie całego procesu. Na uwagę zasługuje również fakt, że mimo iż osoby zainteresowane mogły skutecznie składać wnioski „PKL” już na początku roku 2022, o czym UDT informował w wielu kanałach informacyjnych, to kumulacja wniosków przypadła na rok 2023 r. Tym samym UDT musiał na bieżąco reagować, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom osób zainteresowanych, w sposób gwarantujący działanie zgodne z prawem.

34. W ocenie Zespołu kontrolerów, przyjęte przez UDT zasady postępowania lub wytyczne wspomniane w pkt. 30 niniejszego dokumentu, nie precyzowały przepisów ustawy tylko miały na celu stworzenie wyjątków/odstępstw od zasad określonych w uodt, dotyczących terminu złożenia wniosku oraz potwierdzenie przyjętego przez UDT sposobu postępowania w zakresie rozpatrywania wniosków, które wpłynęły po tym terminie.

Jednostka kontrolowana w dniu 10 lutego 2022 r. przyjęła do stosowania instrukcję DT-1/IN/19-2, w której określiła m.in. sposób złożenia wniosku i jego procedowania, weryfikacji zaświadczenia kwalifikacyjnego, którego dotyczy wnioski oraz termin na uzupełnienie braków przez wnioskodawcę. Natomiast uodt ustanowiła tryb wnioskowy oraz termin graniczny dla osób chcących przedłużyć dotychczas bezterminowe zaświadczenie. W związku z powyższym, wszystkie najważniejsze etapy procesu przedłużania zaświadczeń kwalifikacyjnych zostały uregulowane i nie zachodziła potrzeba wydawania dodatkowych wytycznych w tym zakresie.

Należy również wskazać, że UDT, pomimo proklienckiego podejścia, nie informował zainteresowanych o stosowanych wytycznych i sposobie postępowania, co z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością, prowadziło do nierównego traktowania osób chcących przedłużyć zaświadczenia kwalifikacyjne, które z końcem 2023 r. traciły przymiot bezterminowości,

Ponadto w badanej próbie wniosków stwierdzano, że przyjęte przez UDT wytyczne nie były stosowane w sposób jednolity we wszystkich Oddziałach terenowych.

Działania organizacyjne wspierające proces przedłużania zaświadczeń kwalifikacyjnych.

35. Ustalono, że UDT podjął szereg działań mających na celu przygotowanie organizacyjne do procesu przedłużania zaświadczeń kwalifikacyjnych. W 2022 r. Urząd zorganizował szkolenia dla pracowników zaangażowanych w proces przedłużania zaświadczeń kwalifikacyjnych⁷⁸. W Oddziałach UDT i podległych Biurach zostały wyznaczone osoby, które wyjaśniały jak wypełnić wniosek o przedłużenie okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego, powody odrzucenia wniosku oraz sposób jego poprawy tak, aby był zgodny z przepisami rozporządzenia.

UDT wprowadził rozwiązanie pozwalające na sprawdzanie na stronie internetowej Urzędu ważności posiadanego zaświadczenia kwalifikacyjnego oraz przesyłanie do UDT wniosków drogą elektroniczną za pośrednictwem portalu eUDT.

⁷⁸ W dniach 28.01.2022 r., 02.02.2023 r., 04.07.2023 r., temat szkolenia: „Przedłużanie okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych”.

Ustalono, że w 2023 r. pracownicy infolinii obsłużyli łącznie 189 545 spraw, z czego 101 619 (ponad 53%), dotyczyło spraw związanych z wydawaniem oraz przedłużaniem zaświadczeń do obsługi/konserwacji urządzeń technicznych. Natomiast w pierwszym kwartale 2024 r. obsłużono 44 203 spraw, z czego ponad 22 062 (niemal 50%), dotyczyło spraw związanych z wydawaniem oraz przedłużaniem zaświadczeń do obsługi/konserwacji urządzeń technicznych.

Jednostka kontrolowana wyjaśniła⁷⁹, że zespoły obsługujące infolinię zostały przeszkolone w zakresie: udzielania wyczerpujących informacji o klasyfikacji zaświadczeń, obsługi wewnętrznych procesów przedłużania zaświadczeń, sposobu składania wniosków przez portal eUDT. Udzielano również informacji na temat statusu wniosków i wysyłki przedłużonych już uprawnień.

36. W związku ze spiętrzeniem wniosków o przedłużenie ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, w okresie od 8 września do 31 grudnia 2023 r. kierownictwo UDT dokonało zmiany organizacji pracy w zakresie obsługi wydruku i wysyłki zaświadczeń kwalifikacyjnych. Jednostka kontrolowana wyjaśniła⁸⁰, że 9 pracowników zatrudnionych w Centrali UDT⁸¹ zostało objętych zadaniowym systemem czasu pracy, w celu bardziej elastycznej realizacji ww. zadań. Dodatkowo w okresie od września do listopada 2023 r., w wyniku realizacji zadań związanych z obsługą wniosków PKL, 195 pracowników Oddziałów UDT pracowało w godzinach nadliczbowych⁸², a w okresie październik – grudzień 2023 r. zawarto umowę zlecenia z osobą fizyczną na obsługę wniosków PKL⁸³.

37. Koszty związane z realizacją procesu przedłużania ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych poniesione przez UDT w okresie objętym kontrolą wyniosły łącznie, 10 004 270,02 zł, z czego:

- 3 069 935,67 zł brutto wydatkowano na usługi pocztowe, papier, koperty,
- 5 327 954,35 zł brutto wydatkowano na wydruk kart przez UDT,
- 1 606 380,00 zł brutto wydatkowano na zewnętrzną usługę drukowania oraz konfekcjonowania kart.

Decyzja o zakupie zewnętrznej usługi drukowania i konfekcjonowania kart związana była ze znacznym wzrostem liczby zleceń na ich wydruk, w związku ze spiętrzeniem w krótkim czasie wniosków o przedłużenie zaświadczeń kwalifikacyjnych oraz brakiem możliwości obsłużenia/wydrukowania ich przez UDT. W wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁸⁴ w trybie przetargu nieograniczonego zawarto dwie umowy na usługę drukowania oraz konfekcjonowania kart na łączną kwotę 2 678 448,00 zł brutto, na które wydatkowano łącznie 1 606 380,00 zł brutto⁸⁵.

[Akta kontroli: str. 52-57, 62-88, 95-98, 101-126, 135-156, 180-196, 200-213/Płyta CD]

⁷⁹ Pismo UDT z 23.08.2024 r. (odpowiedź na pyt. 8 w piśmie ZK-1).

⁸⁰ Pismo UDT z 30.10.2024 r. (odpowiedź na pyt. 2 w piśmie ZK-13).

⁸¹ 8 pracowników Departamentu Informatyki i 1 pracownik Departamentu Administracji i Infrastruktury.

⁸² łącznie 4 282 godziny.

⁸³ Wynagrodzenie za cały okres obowiązywania umowy wyniosło 5 832,00 zł.

⁸⁴ ZP-DI-93/23.

⁸⁵ Pierwsza umowa zawarta w dniu 07.11.2024 r. została zrealizowana na kwotę: 639 940,00 zł netto, 819 253,80 zł brutto, natomiast druga umowa zawarta w dniu 14.11.2024 r. została zrealizowana na kwotę: 666 060,00 zł netto, 787 126,20 zł brutto (łącznie: 1 606 380,00 zł brutto).

III. Działania nadzorcze Prezesa UDT w stosunku do Oddziałów terenowych.

Ocena

38. Nadzór sprawowany nad Oddziałami UDT, co do zasady, był efektywny. Podczas cotygodniowych posiedzeń ścisłego kierownictwa UDT, w których udział brali: Prezes, Wiceprezes, dyrektorzy Oddziałów terenowych oraz dyrektorzy/kierownicy komórek organizacyjnych Centrali UDT, monitorowano działalność poszczególnych Oddziałów, stopień realizacji planów oraz omawiano istotne problemy, które pojawiały się podczas realizacji zadań. Protokoły z posiedzeń ścisłego Kierownictwa wskazują, że Prezes UDT podejmował decyzje nadzorcze wydając polecenia, których realizacja była weryfikowana na kolejnych spotkaniach. Ponadto procedury regulujące obszar objęty kontrolą były aktualne i odnosiły się do funkcjonującej struktury organizacyjnej UDT.

Należy jednak wskazać, że nadzór nad procesem przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych nie był w pełni skuteczny. Decyzje Kierownictwa UDT podejmowane w zakresie przedłużania zaświadczeń kwalifikacyjnych świadczą o bieżącym monitoringu całego procesu. Niemniej jednak, część decyzji co do sposobu postępowania, nie miała odzwierciedlenia w powszechnie obowiązujących przepisach. Wydanie przez Kierownictwo UDT ustnych wytycznych i poleceń dotyczących sposobu rozpatrywania wniosków o przedłużenie okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, które wpłynęły po 2 października 2023 r. było działaniem niezgodnym z art. 23 uodt.

Ustalenia

39. Ustalono, że w UDT nie wyodrębniono samodzielnej komórki organizacyjnej dedykowanej do pełnienia nadzoru nad Oddziałami terenowymi UDT⁸⁶. Zadania te wynikają bezpośrednio z Regulaminu Organizacyjnego UDT⁸⁷ (dalej także R.O.) i są realizowane przez Prezesa i Wiceprezesa Urzędu oraz dyrektorów departamentów umiejscowionych w Centrali UDT.

Prezes UDT, zgodnie z § 9 R.O., zapewnia funkcjonowanie, warunki działania, organizację i ciągłość pracy UDT, m.in. poprzez nadzór nad realizacją zadań bezpośrednio podległych komórek organizacyjnych i Oddziałów, zapewnienie skutecznej kontroli realizacji zadań i przestrzegania przepisów prawa oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w UDT.

Jednostka kontrolowana wyjaśniła⁸⁸, że *bezpośredni nadzór formalny sprawują na bieżąco Prezes oraz Wiceprezes UDT komunikując się codziennie z dyrektorami jednostek i komórek organizacyjnych telefonicznie i mailowo, podczas spotkań on – line oraz osobiście.*

Dyrektorzy komórek organizacyjnych odpowiadają za realizację celów i zadań zgodnie z kierunkami określonymi przez Prezesa, a także zgodnie z powszechnie obowiązującym prawem i przepisami wewnętrznymi.

⁸⁶ Dalej również: OUDT

⁸⁷ W okresie objętym kontrolą w UDT obowiązywał regulamin organizacyjny wprowadzony zarządzeniem nr 16/22 Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego z 19 grudnia 2022 r. (obowiązującym od 01.01.2023 r.), zarządzeniem nr 1/23 Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego z 17 stycznia 2023 r. (obowiązującym od 01.02.2023 r.) oraz zarządzeniem nr 7/24 Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego z 26 lutego 2024 r. (obowiązującym od 01.03.2024 r.).

Zakres odpowiedzialności Kierownictwa UDT zawarty został w rozdziale 3 regulaminu.

⁸⁸ Pismo UDT z 23.08.2024 r. (odpowiedź na pyt. 16 w piśmie ZK-1).

40. Na podstawie regulaminu wewnętrznego UDT ustalono, że nadzór nad merytorycznymi zadaniami Oddziałów sprawują m.in.: Departament Techniki⁸⁹, Departament Certyfikacji i Oceny Zgodności⁹⁰ oraz Centralne Laboratorium Dozoru Technicznego⁹¹.

Ustalono, że departamenty merytoryczne Centrali UDT odpowiedzialne za nadzór nad Oddziałami terenowymi, na bieżąco analizowały dane z Oddziałów terenowych, dotyczące stopnia realizacji planów czynności dozoru technicznego, planu usług UDT-CERT i Akademii UDT oraz planów badań laboratoryjnych CLDT. Na tej podstawie przygotowywały raporty z realizacji ww. planów, które były następnie omawiane co miesiąc na spotkaniach ścisłego Kierownictwa. Cyklicznie analizowano wykonanie planów poszczególnych Oddziałów UDT oraz wydawano zalecenia mające na celu usprawnienie działania UDT.

41. Ustalono, że w UDT funkcjonuje Zintegrowany System Zarządzania (ZSZ), który w sposób całościowy reguluje funkcjonowanie Urzędu Dozoru Technicznego oraz ma za zadanie zapewnienie jednolitości jego działania. Procedury, programy, instrukcje i schematy zebrane zostały w Księdze Zarządzania, która jest jednym z elementów ZSZ⁹².

Jednostka kontrolowana wyjaśniła⁹³, że Kierownictwo UDT monitorowało skuteczność nadzoru prowadzonego nad oddziałami m.in. poprzez obowiązywanie procedury KZ-1/1 Nadzór nad zintegrowanym system zarządzania. Celem procedury jest zapewnienie w UDT skutecznego systemu zarządzania, zgodnego z wymaganiami odpowiednich norm i dotyczy m.in. nadzoru nad przepisami wewnętrznymi i zapisami.

Procedura dotyczy m.in. nadzoru nad przepisami wewnętrznymi UDT oraz nad zapisami, auditów wewnętrznych, przeglądów zarządzania, zarządzania działaniami antykorupcyjnymi oraz postępowaniami ze zdarzeniami korupcyjnymi, odwołań, skarg, wniosków, udzielania pełnomocnictw w UDT oraz zgłaszania zapytań z zakresu Programu Zgodności UDT oraz Kodeksu Zgodności UDT.

Ustalono, że obowiązki wskazane w procedurze były realizowane.

42. Procedury zawarte w Księdze Zarządzania, obejmują m.in. merytoryczną działalność Urzędu (w tym prowadzenie egzaminów, przedłużanie ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, certyfikacji i ocen zgodności, wykonywanie dozoru technicznego), działalność administracyjno-finansową (w tym zarządzanie finansami, windykacja, zarządzanie infrastrukturą i zakupami) oraz utrzymanie systemu zarządzania, kontroli wewnętrznej oraz

⁸⁹ Zgodnie z § 8 wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Departamentu Techniki z 14.11.202 r. do zadań Departamentu należy m.in.: nadzorowanie i analizowanie działalności oddziałów w zakresie wykonywania dozoru technicznego nad urządzeniami ciśnieniowymi i zbiornikami bezciśnieniowymi, nadzorowanie i analizowanie działalności oddziałów w zakresie wykonywania dozoru technicznego oraz działań UDT wynikających z zadań przypisanych UDT w przepisach prawa innych niż przepisy o dozorcze technicznym, w szczególności w ustawie o elektromobilności i paliwach alternatywnych.

⁹⁰ Zgodnie z § 9 wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Departamentu Certyfikacji i Oceny Zgodności z 05.09.2019 r. do zadań Departamentu należy m.in.: nadzorowanie i koordynowanie działalności Oddziałów oraz wykonywanie działań w zakresie oceny zgodności, certyfikacji wyrobów oraz ekspertyz technicznych pod kątem merytorycznym i efektywnościowym, nadzór i monitorowanie procesów sprzedaży usług UDT-CERT i Akademii UDT oraz nadzorowanie i koordynowanie działalności Oddziałów oraz wykonywanie działań w zakresie oceny zgodności, certyfikacji wyrobów, osób, systemów zarządzania oraz ekspertyz technicznych pod kątem merytorycznym i efektywnościowym.

⁹¹ Zgodnie z § 7 wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Centralnego Laboratorium Dozoru Technicznego z 1.10.2022 r. do zadań Laboratorium należy m.in.: nadzorowanie i analizowanie działalności Oddziałów terenowych w zakresie badań laboratoryjnych, pomiarów oraz ekspertyz technicznych.

⁹² W toku kontroli przekazano Spis procedur wynikających z Księgi Zarządzania, wyd. 6.00 z 06.05.2024 r.

⁹³ Pismo UDT z 10.10.2024 r. (odpowiedź na pyt. 8 w piśmie ZK-8).

zarządzania ryzykiem. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą w UDT obowiązywało pięć wydań Księgi Zarządzania, a procedury regulujące obszar objęty kontrolą były aktualne i odnosiły się do funkcjonującej struktury organizacyjnej UDT.

Obowiązujące wydania przepisów wewnętrznych UDT są publikowane na portalu organizacji w systemie Adonis, a informacje o zmianach przepisów wewnętrznych przekazywane są w formie wewnętrznego e-maila skierowanego do wszystkich pracowników. Dodatkowo, gdy zmiany w przepisach prawa mają wpływ na zmiany w procedurach wewnętrznych UDT, informacje w tym zakresie kierowane są do wszystkich pracowników w postaci specjalnych newsletterów.

43. Zgodnie z procedurą KZ-1/1 *Nadzór nad zintegrowanym systemem zarządzania UDT* Kierownicy procesów dokonują przeglądu przepisów wewnętrznych UDT w swoim procesie, pod kątem ich aktualności, przydatności oraz zgodności z przepisami każdorazowo podczas wprowadzania zmian. Przeglądu wszystkich dokumentów w procesie dokonują podczas przygotowywania informacji na przegląd główny UDT, a wraz z informacją do przeglądu za dany rok przekazują do DP⁹⁴ pisemną informację wraz z wnioskami o zmiany w przepisach wewnętrznych.

Ustalono, że roczny przegląd zarządzania za 2023 r. przeprowadzony został w UDT w kwietniu 2024 r. i potwierdził, że Zintegrowany System Zarządzania UDT jest przydatny, adekwatny i skuteczny, Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania UDT jest na bieżąco przeglądana i aktualizowana oraz jest odpowiednia do celu działania UDT, Polityki bezpieczeństwa informacji, antykorupcyjna i BHP są aktualne, Misja i Wizja UDT są aktualne, a w obszarze zagrożeń korupcyjnych wdrożone zostały odpowiednie środki kontroli pozwalające skutecznie zabezpieczyć UDT przed niekorzystnymi zdarzeniami korupcyjnymi.

44. Ustalono, że monitorowanie skuteczności prowadzonego nad Oddziałami terenowymi nadzoru odbywało się również m.in. poprzez realizację kontroli planowych i audytów wewnętrznych oraz planowanie i realizację auditów wewnętrznych.

Jednostka kontrolowana wyjaśniła, że projekt rocznego planu auditów, który uwzględnia zarówno Centralę jak i Oddziały terenowe oraz zakres auditu, jest przekazywany Prezesowi do zatwierdzenia do 30 listopada. Podpisany przez Prezesa UDT roczny plan jest zamieszczany w Intranecie w zakładce „System Zarządzania”, która jest dostępna dla wszystkich pracowników. (...) Audyty prowadzone są zgodnie z rocznym planem auditów wewnętrznych.

45. Bieżący nadzór nad działalnością Oddziałów realizowany jest także w ramach rozpatrywania skarg i wniosków. W okresie objętym kontrolą do UDT wpłynęły łącznie 53 skargi⁹⁵, z czego tylko w 4 przypadkach⁹⁶ uznano skargę za zasadną lub częściowo zasadną. Skargi dotyczyły m.in. prowadzenia egzaminów kwalifikacyjnych w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń technicznych, przedłużania ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych oraz wykonywania czynności dozoru technicznego. Na podstawie analizy próby skarg z 2023 i 2024 r. ⁹⁷ potwierdzono, że były one rozpatrywane przez Urząd w ustawowym terminie.

⁹⁴ Departament Prawno-Organizacyjny.

⁹⁵ 26 w 2023 r. (23 uznano za bezzasadne) i 27 w 2024 r. (wszystkie oprócz 1 uznano za bezzasadne).

⁹⁶ Skarga z 5.06.2023 r. (skarga na inspektora), 10.05.2023 r. (skarga na egzamin) oraz 27.10.2023 r. (na zachowanie egzaminatorów niezgodne z RODO).

⁹⁷ Skargi przekazane przez p. K.W. (znak sprawy: DP-PL.051.24.2023); p. Ł.J. (znak sprawy: DP-PL.051.25.2023); p. A.J. (znak sprawy: DP-PL.051.12.2024); p. M.M. (znak sprawy: DP-PL.051.13.2024).

46. Sposób postępowania ze skargami w UDT wynika z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i uregulowany został w formie schematu w Procesie KZ 1.1.5 oraz KZ 1.1.5.2. Wszystkie skargi, ewidencjonowane są w centralnym rejestrze skarg i wniosków, rozpatrywane przez komórkę organizacyjną Centrali UDT i przekazywane do wiadomości Dyrektora Oddziału terenowego, którego skarga dotyczyła.

47. W badanym okresie 49% wszystkich skarg dotyczyło procesu przedłużania ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych⁹⁸, 25% skarg związanych było z prowadzeniem egzaminów kwalifikacyjnych⁹⁹, a 26% skarg dotyczyło wykonywania czynności dozoru technicznego¹⁰⁰. Ze względu na fakt, że podnoszone w skargach zarzuty nie miały charakteru oddziałującego na całą organizację UDT, wdrożenie działań korygujących zostało przekazane Oddziałom, których te skargi dotyczyły.

48. W celu wzmocnienia nadzoru, zapewnienia sprawnej realizacji zadań oraz jednolitości działania Oddziałów terenowych, w UDT w okresie objętym kontrolą, odbywały się cotygodniowe spotkania ścisłego Kierownictwa Urzędu, w których udział brali: Prezes i Wiceprezes UDT, dyrektorzy Oddziałów UDT oraz dyrektorzy komórek merytorycznych Centrali.

Na spotkaniach omawiane były zagadnienia organizacyjne oraz działalność merytoryczna Urzędu. Jednostka kontrolowana wyjaśniła¹⁰¹, że omawiane były również inne zagadnienia i kwestie wymagające podjęcia decyzji kolegialnie, a decyzje podejmowane podczas takich spotkań przekazywane były przez Dyrektorów Oddziałów Terenowych UDT podległym kierownikom i pracownikom Oddziałów. W okresie objętym kontrolą odbyło się 78 posiedzeń ścisłego Kierownictwa UDT¹⁰².

49. Ustalono, że jednym z tematów poruszanych na posiedzeniach Kierownictwa UDT w badanym okresie w zakresie realizacji procesu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych (PKL) była ilość zaświadczeń kwalifikacyjnych oczekujących do druku i wysyłki. W okresie największego spiętrzenia na bieżąco analizowano ilość wpływających wniosków PKL, problemy z ich obsługą, status zaświadczeń kwalifikacyjnych oczekujących na wydruk w podziale na poszczególne Oddziały oraz możliwości w zakresie zmiany organizacji obsługi wniosków PKL. Formułowano również propozycje pism kierowanych do wnioskodawców. W wyniku prowadzonych analiz podjęto m.in. decyzję o zmianie organizacji pracy polegającej na wprowadzeniu 3-zmianowego systemu pracy dla pracowników poligrafii oraz zakupie usługi drukowania kart poza UDT. Szczegółowe informacje w powyższym zakresie opisane zostały w rozdziale II niniejszego dokumentu.

50. Decyzje Kierownictwa UDT podejmowane w zakresie przedłużania zaświadczeń kwalifikacyjnych świadczą o bieżącym monitoringu całego procesu. Należy jednak wskazać, że w przypadku wytycznych/poleceń dotyczących sposobu rozpatrywania wniosków o przedłużenie okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, decyzje te nie uwzględniały kwestii legalności działania, co zaznaczono w rozdziale II niniejszego dokumentu.

[Akta kontroli: str. 52-57, 62-66, 68-80, 99-113, 135-156, 180-185/Płyta CD]

⁹⁸ 26 skarg, z czego 12 w 2023 r. i 14 w 2024 r. (do 31.07.2024 r.).

⁹⁹ 13 skarg, z czego 7 w 2023 r. i 6 w 2024 r. (do 31.07.2024 r.).

¹⁰⁰ 14 skarg, z czego 7 w 2023 r. i 7 w 2024 r. (do 31.07.2024 r.).

¹⁰¹ Pismo UDT z 21.08.2024 r. (odpowiedź na pyt. 14 w piśmie ZK-1).

¹⁰² 51 posiedzeń w 2023 r. oraz 27 posiedzeń w 2024 r. (do 31.07.2024 r.)

IV. Zarządzanie poprzez cele.

Ocena

51. System wyznaczania celów i zadań oraz monitorowanie ich realizacji wspierały zarządzanie Urzędem. Właściwie monitorowano osiągnięcie celów, ujętych w „Strategii UDT na lata 2021-2025”. Założone w planach działalności wartości mierników były realizowane, a UDT poprawnie udokumentował ich realizację i sposób wyliczenia¹⁰³.

Ustalenia

52. W „Strategii UDT na lata 2021-2025” określono 5 celów strategicznych:

- 1) Zarządzanie Bezpieczeństwem Publicznym i Przemysłowym;
- 2) Cyfryzacja;
- 3) Logistyka;
- 4) Zarządzanie wiedzą;
- 5) Zielony ład.

W obszarze każdego celu strategicznego zostały określone zadania operacyjne niezbędne do realizacji danego celu.

53. Tryb monitorowania Strategii UDT został określony w procedurach wewnętrznych UDT:

- KZ-2/1 *Kontrola zarządcza. Zarządzanie ryzykiem. Opracowywanie i monitorowanie realizacji strategii*, wydanie 6 z 7 kwietnia 2022 r.;
- KZ 2.2 *Zarządzanie ryzykiem. Monitorowanie realizacji strategii*.

Informacje dotyczące stopnia zrealizowania celów Strategii Urzędu zawarte były w załącznikach do „Raportów o stanie realizacji Strategii Urzędu Dozoru Technicznego na lata 2021-2025 oraz monitorowania i oceny ryzyka”¹⁰⁴.

Z okresowych raportów wynika, że stopień realizacji Strategii na koniec poszczególnych półroczy okresu badanego kształtował się następująco:

- a) na dzień 30 czerwca 2023 r. ~69,62%;
- b) na dzień 31 grudnia 2023 r. ~75,09%;
- c) na dzień 30 czerwca 2024 r. ~78,83%¹⁰⁵.

54. Realizacja Strategii była monitorowana zgodnie z obowiązującymi w UDT przepisami wewnętrznymi¹⁰⁶, które określają sposób i częstotliwość monitorowania, tj. na koniec I i II półrocza 2023 r. oraz I półrocza 2024 r.

55. Mierniki określające stopień realizacji celów zdefiniowanych w rocznym planie działalności UDT na 2023 r. zostały w pełni zrealizowane, osiągając w większości wartości

¹⁰³ Dotyczy Planów działalności UDT na 2023 r. i 2024 r. (I połowa).

¹⁰⁴ Raporty o stanie realizacji Strategii UDT stan na 30.06.2023 r., 31.12.2023 r., 30.06.2024 r. przygotowane przez Departament Prawno-Organizacyjny. W załącznikach do nich znajdują się szczegółowe informacje na temat stanu realizacji poszczególnych zadań operacyjnych i podzadań Strategii UDT oraz komentarze i informacje od osób odpowiedzialnych za ich realizację.

¹⁰⁵ Uzyskany poziom realizacji Strategii UDT był wyższy o 3,74% w stosunku do poprzedniego monitorowania i ma to związek z przeprowadzoną rewizją Strategii w marcu bieżącego roku oraz pojawieniu się nowych zadań.

¹⁰⁶ Zgodnie z Procedurą KZ-2/1 *Kontrola zarządcza. Zarządzanie ryzykiem. Opracowanie i monitorowanie realizacji strategii* Dyrektor Departamentu Prawno-Organizacyjnego - w okresach półrocznych - przekazuje do Prezesa raport o stanie realizacji strategii oraz o wynikach monitorowania ryzyk strategicznych, przygotowany na podstawie informacji od Dyrektora Departamentu Innowacji i Rozwoju dotyczących realizacji projektów oraz informacji od Kierowników procesów z monitorowania ryzyk operacyjnych.

wyższe od oczekiwanych, w tym w przypadku realizacji szkoleń, seminariów i konferencji dla klientów przez UDT¹⁰⁷, a także działań na rzecz zrównoważonego rozwoju¹⁰⁸. Wysoki na dzień 31 grudnia 2023 r. wskaźnik realizacji szkoleń, seminariów i konferencji na poziomie 126,9% spowodowany był wzmożonym zainteresowaniem ofertą szkoleń, zwłaszcza w obszarze rynku elektromobilności – stacji ładowania pojazdów. Poziom mierników został poprawnie zaplanowany, a *Sprawozdanie z wykonania planu działalności Urzędu Dozoru Technicznego za 2023 rok* zostało zaakceptowane przez MRiT¹⁰⁹.

56. Osiągnięte wartości mierników realizacji celów ujętych w Planie działalności UDT na 2024 r., przedstawione w poniższej tabeli, świadczą o postępach i dobrym tempie realizacji założonych na 2024 r. celów i pozwalają prognozować, że zostaną w pełni zrealizowane na koniec roku.

L.p.	Cel	Nazwa miernika	Planowana wartość do osiągnięcia na koniec 2024 r.:	Osiągnięta wartość na koniec I i II kwartału 2024 r.
1	Bezpieczeństwo funkcjonowania urządzeń technicznych, które mogą stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska	Wykonanie badań przez UDT	Wnb nie mniej niż 93%	Wnb równe 24,15%; Wnb równe 49,03%
2	Popularyzacja bezpieczeństwa technicznego	Realizacja szkoleń, seminariów i konferencji dla klientów przez UDT.	Wnszkkj nie mniej niż 90%	Wnszkkj równe 32,8%; Wnszkk równe 70,1%
3	Poprawa otoczenia regulacyjnego dla Przedsiębiorców	Liczba opracowanych projektów przepisów prawa.	Pppur nie mniej niż 1	Pppur równe 1; Pppur równe 1
4	Działania na rzecz Zrównoważonego Rozwoju UDT	Liczba zrealizowanych zadań na rzecz zrównoważonego rozwoju.	WizzZR nie mniej niż 4	WizzZR równe 1; WizzZR równe 1

57. Miernik dla działania: *Wykonywanie czynności dozoru technicznego oraz zapewnienie i propagowanie bezpieczeństwa urządzeń technicznych* zdefiniowany w planie finansowym UDT w układzie zadaniowym, jako procentowo wyrażony stosunek liczby wykonanych badań do badań zaplanowanych w 2023 r., również został osiągnięty, tj. przekroczył zakładaną wielkość 93%.

58. Stwierdzono, że cele roczne określone w planach działalności zostały skorelowane z celami strategicznymi. W „Strategii UDT na lata 2021-2025” wskazano pięć kluczowych czynników pozwalających na realizację zadań wspierających między innymi realizację celów rocznych wskazanych w Planie działalności UDT, przykładowo:

- 1) Ujęty w planie działalności cel „Bezpieczeństwo funkcjonowania urządzeń technicznych, które mogą stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska”, wspierany jest przez cel strategiczny „Zarządzanie

¹⁰⁷ Osiągnięta wartość Wnszkkj: równe 126,9% w stosunku do planowanych „nie mniej niż 90%”.

¹⁰⁸ Osiągnięta wartość WizzZR: równe 4: równe w stosunku do planowanych „nie mniej niż 3”.

¹⁰⁹ Pismo MRiT podpisane przez Dyrektora Departamentu Jednostek Nadzorowanych i Podległych.

bezpieczeństwem publicznym i przemysłowym” i zawartym w nim zadaniem: „Zadanie 4: Innowacyjne podejście do bezpieczeństwa publicznego”;

- 2) Ujęty w planie działalności cel „Popularyzacja bezpieczeństwa technicznego”, wspierany jest przez cel strategiczny: „Bezpieczeństwo funkcjonowania urządzeń technicznych, które mogą stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska” i zawartym w nim zadaniu: „Zadanie 5: Popularyzowanie zagadnień związanych z bezpieczną pracą urządzeń technicznych”;
- 3) Ujęty w planie działalności cel „Poprawa otoczenia regulacyjnego dla Przedsiębiorców”, wspierany jest przez cel strategiczny: „Logistyka” i zawartym w nim zadaniu: „Zadanie 1: Nowoczesny model logistyczny wykonania inspekcji”;
- 4) Ujęty w planie działalności cel „Działania na rzecz Zrównoważonego Rozwoju UDT”, wspierany jest przez cel strategiczny: „Cyfryzacja” i zawartym w nim zadaniu: „Zadanie 1: Rozszerzona rzeczywistość i zdalna inspekcja”.

59. Prezes UDT potwierdził¹¹⁰, że nadzór nad realizacją celów i zadań w UDT prowadzony był zgodnie z art. 68 ustawy o finansach publicznych, tj. kontrola zarządcza obejmowała wszystkie działania podejmowane w celu zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób efektywny, oszczędny i terminowy.

Prezes UDT wyjaśnił¹¹¹, że koordynacja zadań związanych z kontrolą zarządczą wykonywana jest w Departamencie Prawno-Organizacyjnym. Zapewnienie o stanie kontroli zarządczej uzyskiwane jest od kierowników procesów na podstawie wyników z przeprowadzonych (...) zadań.

Na podstawie powyższych informacji, Dyrektor Departamentu Prawno-Organizacyjnego przedstawia do podpisu Prezesowi UDT „Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej”.

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej z 29 lutego 2024 r., podpisał Prezes UDT p. Andrzej Ziółkowski, potwierdzając, że w kierowanej jednostce sektora finansów publicznych UDT w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

60. Zarządzanie ryzykiem w UDT odbywało się na dwóch poziomach: operacyjnym, opartym na bieżącej identyfikacji i analizie ryzyka mającego wpływ na realizację celu procesów (odpowiadają kierownicy procesów) oraz strategicznym, opartym na wynikach identyfikacji i analizy ryzyka mającego wpływ na realizację strategii oraz zadań UDT. Kierownictwo Urzędu właściwie zarządzało ryzykiem. Proces ten był prawidłowo udokumentowany.

W tym zakresie UDT stosował następujące procedury¹¹²:

- Procedura KZ-2/1 – Kontrola zarządcza. Zarządzanie ryzykiem Opracowanie i monitorowanie realizacji strategii, wydanie 6, z 7 kwietnia 2022 r.,
- KZ 2.2 Zarządzanie ryzykiem. Monitorowanie realizacji strategii,
- KZ 2.2/Załącznik 1/Wydanie 1 Metoda prowadzenia oceny ryzyka.

¹¹⁰ Pismo UDT z 23.09.2024 r. (odpowiedź na pismo ZK-4).

¹¹¹ Tamże.

¹¹² Skany otrzymane z UDT 18.07.2024 r. na etapie przedkontrolnym.

Zgodnie z *Procedurą KZ-2/1 pkt 7.5* - Komitet Sterujący nadzoruje i koordynuje realizację projektów realizowanych w UDT oraz prowadzi bieżący nadzór nad ryzykami dotyczącymi realizacji projektów oraz:

- 1) Przewodniczący Komitetu Sterującego przedstawia na spotkaniach ścisłego Kierownictwa UDT informacje na temat stanu realizacji projektów,
- 2) w okresach półrocznych, na podstawie informacji przedstawionych na ścisłym Kierownictwie, Dyrektor DP sporządza informację o stanie realizacji celów strategicznych i zadań operacyjnych oraz ocenie ryzyka realizowanych zadań strategicznych.

Ustalono, że przekazywanie informacji na temat stanu realizacji projektów odbywało się w ramach prezentacji działań Departamentu Innowacji i Rozwoju (DS) na spotkaniach ścisłego Kierownictwa UDT raz na dwa miesiące¹¹³.

UDT udostępnił¹¹⁴ raport o stanie realizacji Strategii UDT na lata 2021-2025 oraz monitorowania ryzyka wg stanu na dzień 30 czerwca 2024 r.

61. Według wyjaśnień UDT¹¹⁵, bazując na wzorcu każdy kierownik procesu zbudował swoje rejestry ryzyk i tam dokonuje analizy i oceny ryzyk. Na podstawie przekazywanych informacji od kierowników procesów, stosując kryteria z diagramu KZ 2.2 zarządzanie ryzykiem 1.00, budowany jest rejestr ryzyk strategicznych. Z przekazanych przez UDT rejestrów ryzyk strategicznych za pierwsze i drugie półrocze 2023 r. oraz pierwsze półrocze 2024 r., w których szacowane są ryzyka strategiczne, w obszarach bezstronności, bezpieczeństwa informacji, zagrożeń korupcyjnych¹¹⁶ oraz złożonych wyjaśnień¹¹⁷ wynika, że w okresie objętym niniejszą kontrolą nie zidentyfikowano istotnego ryzyka mogącego wpłynąć na niezrealizowanie któregoś z celów ujętych w planie działalności UDT. Co prawda w połowie 2023 r. zidentyfikowano podwyższony poziom ryzyka w zakresie ciągłości działania związany z nagłym odejściem jednego z pracowników Wydziału Certyfikacji, jednak podjęte działania zaradcze doprowadziły do ograniczenia ryzyka w następnym półroczu do akceptowalnego poziomu.

62. UDT wprowadził procedury i regulacje służące utrzymaniu ciągłości działania, takie jak: zabezpieczenie zasobów IT, korzystanie z zasobów IT oraz innych zasobów, zarządzanie bezpieczeństwem informacji, monitorowanie BHP i Przepisy przeciwpożarowe, zarządzanie ciągłością działania, w przypadku awarii, kradzieży¹¹⁸. Wynika z nich, iż chronione są zasoby, np. dokumentacja, nośniki elektroniczne, telefony komórkowe, laptopy, dane i systemy informatyczne, przed dostępem osób nieuprawnionych¹¹⁹.

[Akta kontroli: str. 52-57, 101-113, 186-196/Płyta CD]

¹¹³ Przykłady: Kierownictwo w dniu 09.07.2024 r. – protokół 27/2024 – prezentacja DS stanowi załącznik nr 1 do tego protokołu; Kierownictwo w dniu 17.09.2024 r. – protokół 36/2024 – prezentacja DS stanowi załącznik nr 3 do tego protokołu.

¹¹⁴ ZK-8 pyt 7.2.

¹¹⁵ Pismo UDT z 23.09.2024 r. (odpowiedź na pyt. 1 w piśmie ZK-4).

¹¹⁶ Według stanu na dzień 30.06. i 31.12.2023 r. oraz na dzień 30.06.2024 r.

¹¹⁷ Pismo UDT z 23.09.2024 r. (odpowiedź na pyt. 2 w piśmie ZK-4).

¹¹⁸ Procedury i regulacje w tym zakresie zostały udostępnione przez UDT w piśmie z 23.09.2024 r. (zał. do pyt. 3w piśmie ZK-4).

¹¹⁹ Pismo UDT z 23.09.2024 r. (odpowiedź na pyt. 3 w piśmie ZK-4), np. Plan awaryjny na wypadek powodzi nr PA.20 obowiązujący od 01.06.2024 r., Plan awaryjny na wypadek ataku bioterrorystycznego nr PA.16, obowiązujący od 01.06.2024 r.

V. Struktura organizacyjna UDT.

Ocena

63. Struktura określona w regulaminie organizacyjnym, wewnętrznych regulaminach organizacyjnych komórek UDT oraz wewnętrznych regulaminach Oddziałów UDT była dostosowana do celów i zadań Urzędu, a także pozwalała na realizację zadań ustawowych UDT dotyczących działań w obszarze bezpieczeństwa urządzeń technicznych.

Ustalenia

64. Organizację Urzędu Dozoru Technicznego określa statut¹²⁰ oraz Regulamin organizacyjny¹²¹. Na strukturę organizacyjną UDT składa się Centrala oraz dziesięć Oddziałów terenowych UDT¹²². W skład Centrali wchodzi Centralne Laboratorium Dozoru Technicznego, departamenty¹²³ i zespoły¹²⁴. W Oddziałach terenowych działają biura. UDT kieruje Prezes przy pomocy Wiceprezesów, dyrektorów Oddziałów terenowych, Dyrektora Centralnego Laboratorium Dozoru Technicznego, dyrektorów departamentów oraz kierowników biur i zespołów. Dyrektorów, kierowników biur i zespołów powołuje i odwołuje Prezes UDT.

Obowiązujący w UDT Regulamin organizacyjny, wewnętrzne regulaminy komórek organizacyjnych oraz wewnętrzne regulaminy organizacyjne Oddziałów, ustalały czytelny podział zadań i obejmowały swoim zakresem ustawowe zadania UDT dotyczące działań w obszarze bezpieczeństwa urządzeń technicznych. Utworzono wszystkie komórki organizacyjne określone Statutem¹²⁵.

65. Zadania ustawowe, w szczególności realizowanie inspekcji wynikającej z ustawy, zostały przypisane do odpowiednich komórek organizacyjnych na podstawie Regulaminu Organizacyjnego UDT oraz wewnętrznych regulaminów organizacyjnych poszczególnych jednostek UDT. Szczegółowy sposób postępowania przy wykonywaniu zadań UDT określony został w odpowiednich procedurach systemu jakości UDT.

66. W kontrolowanym okresie wprowadzane były zmiany organizacyjne, spośród których najważniejszą było wdrożenie z dniem 1 marca 2024 r. nowej struktury organizacyjnej Urzędu. W Oddziałach UDT utworzono nowe działy DT1 i DT2 w miejsce dotychczasowych działów urządzeń ciśnieniowych i urządzeń transportu bliskiego¹²⁶. Oznaczało to odejście od dotychczasowego podziału urządzeń dozorowanych, który, w ocenie Kierownictwa UDT, był umowny i nie przystawał do technologii i procesów

¹²⁰ Nadany przez ministra właściwego do spraw gospodarki zarządzeniem Nr 12 Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z 4 kwietnia 2019 r. (Dz. Urz. MPiT z 2019 r., poz. 12) w sprawie nadania statutu Urzędowi Dozoru Technicznego.

¹²¹ Załącznik do zarządzenia nr 19 Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego z 19 grudnia 2022 r., Załącznik do zarządzenia nr 1 Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego z 17 stycznia 2023 r., Załącznik do zarządzenia nr 7 Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego z 26 lutego 2024 r.

¹²² Oddziały terenowe z siedzibą w: Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu.

¹²³ Departament Prawno-Organizacyjny, Departament Techniki, Departament Certyfikacji i Oceny Zgodności, Departament Innowacji i Rozwoju, Departament Administracji i Infrastruktury, Departament Informatyki, Departament Finansowy, Departament Kadr.

¹²⁴ Zespół Kontroli i Audytu Wewnętrznego, Zespół Bezpieczeństwa i Higieny Pracy i Ochrony Przeciwpowodziowej, Zespół Ochrony Informacji Niejawnych.

¹²⁵ Zał. do zarządzenia nr 12 MPiT z 04.04.2019 r. w sprawie nadania statutu Urzędowi Dozoru Technicznego (Dz. Urz. MPiT z 15.04.2019 r., poz. 12).

¹²⁶ Informacja Prezesa UDT - odpowiedź na pismo ZK-12 z 24.10.2024 r., wewnętrzne regulaminy organizacyjne Oddziałów z 01.03.2024 r.

przemysłowych funkcjonujących na rynku. Były to spójne działania w obszarach inspekcji instalacji i inspekcji całych maszyn, przystosowujące do prawa UE. Powyższa zmiana struktury miała na celu optymalizację działań inspekcji i poprawienie efektywności wykonywania badań. Reorganizacja poprzedzona została programem pilotażowym prowadzonym w 2 Oddziałach oraz analizą optymalizacji logistyki inspekcji. Kierownictwo UDT określiło następujące cele będące jednocześnie uzasadnieniem dla przeprowadzenia zmiany struktury:

- zwiększenie kompetencji – umożliwienie zdobywania przez inspektorów autoryzacji mieszanych, przygotowanie się do spójnego działania w kontekście prawa unijnego tj. do inspekcji instalacji i inspekcji całych maszyn;
- zapewnienie stabilności zatrudnienia – na skutek sukcesywnego zmniejszania się liczby urządzeń ciśnieniowych rozwijane są kompetencje inspektorów poprzez łączenie możliwości inspekcji w dotychczas odrębnych obszarach;
- zabezpieczanie się przed starzejącym się społeczeństwem i luką na rynku pracy poprzez zwiększenie efektywności w zarządzaniu zadaniami;
- wychodzenie naprzeciw oczekiwaniom klienta poprzez dostosowanie usług zarówno do dużych klientów korporacyjnych, jak i do małych firm.

Prezes UDT wyjaśnił¹²⁷, że podejmując decyzję o wdrożeniu nowej struktury założono przeprowadzenie pełnej analizy wdrożonego procesu po upływie 12 miesięcy od 1 marca 2024 r. Ewaluacja tego procesu po pierwszym roku funkcjonowania pozwoli ustalić czy zakładane cele uda się osiągnąć i czy będą one trwałe. Obecnie, po 7 miesiącach działania Oddziałów według nowej struktury można stwierdzić, że dla części urządzeń technicznych udało się zoptymalizować logistykę inspekcji (...). Pełna analiza będzie możliwa po założonym czasie funkcjonowania nowej struktury, również pod względem konieczności autoryzowania większej grupy inspektorów według nowych zasad.

Wnioski z przeprowadzonej w 2Q 2025 r. analizy pozwolą również na przeprowadzenie niezbędnej walidacji projektu.

67. Pozostałe zmiany organizacyjne miały charakter porządkujący¹²⁸ i dostosowujący do zadań realizowanych przez departamenty UDT oraz polegały na: przeniesieniu kompetencji między departamentami, likwidacji Biura z siedzibą w Puławach, zmianach zakresu działania wydziałów w Oddziałach.

68. Kierownictwo UDT postanowieniami regulaminu organizacyjnego UDT ustaliło podział obowiązków, uprawnienia i zakres odpowiedzialności na stanowiskach kierowniczych oraz w poszczególnych komórkach organizacyjnych. Szczegółowe uprawnienia i obowiązki pracowników zostały określone w zakresach czynności przez bezpośrednich przełożonych, zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie pracy¹²⁹. Weryfikacja wybranych zakresów czynności¹³⁰ potwierdziła, że zostały one zatwierdzone przez właściwe osoby oraz podpisane przez pracownika.

¹²⁷ Pismo Prezesa UDT z 24.10.2024 r. – odpowiedź na pismo ZK-12 z 22.10.2024 r.

¹²⁸ Informacja Prezesa UDT - odpowiedź na pismo ZK-10 z 17.10.2024 r., regulaminy organizacyjne i wewnętrzne regulaminy organizacyjne Oddziałów.

¹²⁹ § 5 pkt 1 Regulaminu pracy UDT wprowadzonego zarządzeniem nr 20/23 Prezesa UDT z 15.09.2023 r.

¹³⁰ Próba: 14 zakresów czynności pracowników zatrudnionych w Departamencie Innowacji i Rozwoju UDT.

Ustalono, że w załączniku nr 2 do regulaminu wynagradzania UDT¹³¹ określone zostały minimalne wymagania kwalifikacyjne dla pracowników dotyczące poziomu wykształcenia, posiadanych uprawnień oraz minimalnego stażu pracy, w UDT, jak i wcześniejszych doświadczeń zawodowych.

Dodatkowo, zgodnie z procedurą HR - Zarządzanie personelem, wdrożony został proces HR 1.0.1 Opisy i wartościowanie stanowisk pracy w UDT 3.00, w którym zdefiniowany jest opis stanowiska pracy czyli formalny dokument zawierający zbiór informacji o celu istnienia stanowiska i treści pracy wykonywanej na danym stanowisku oraz wymaganiach stawianych osobom wykonującym tę pracę, w szczególności: zakres zadań, kwalifikacje, doświadczenie oraz uprawnienia z uwzględnieniem specyfiki pracy na danym stanowisku oraz jego miejsca w strukturze organizacyjnej i na ścieżce rozwoju.

69. Prezes UDT, działając na podstawie § 5 statutu, udzielał pełnomocnictw do określonych czynności prawnych.

W wyniku dokonanego przeglądu¹³² stwierdzono, że pełnomocnictwa/upoważnienia udzielane przez Prezesa precyzyjnie wskazują przedmiot upoważnienia lub pełnomocnictwa oraz jego wykonawcę. Rejestr upoważnień i pełnomocnictw prowadzony jest przez Departament Prawno-Organizacyjny.

VI. Zarządzanie kadrą UDT.

Ocena

70. Pozytywnie należy ocenić zarządzanie zasobami kadrowymi Urzędu. Liczba i struktura pracowników zapewniała realizację zadań ustawowych, misji i celu istnienia UDT. Zarządzanie zasobami kadrowymi Urzędu wspierało działalność w obszarze zapewnienia bezpieczeństwa urządzeń technicznych. Kierownictwo dbało o utrzymanie zatrudnienia na stałym poziomie, dążyło do uzupełniania braków kadrowych, poprzez awansowanie obecnych pracowników oraz realizację procesów rekrutacyjnych. Wspierało również rozwój i doskonalenie pracowników poprzez zapewnienie możliwości uczestniczenia w szkoleniach i konferencjach zewnętrznych i wewnętrznych.

Pozytywnie należy ocenić działania Kierownictwa UDT w zakresie przeciwdziałania korupcji, mobbingowi i dyskryminacji oraz zapobiegania konfliktowi interesów, w tym organizację szkoleń w przedmiotowych obszarach.

Ustalenia

71. Liczba pracowników Centrali UDT na koniec 2022 r. wynosiła 300 osób, na koniec 2023 r. - 317 osób, na dzień 30.06.2024 r. - 312 osób. Różnice w liczbie zatrudnionych w poszczególnych latach wynikały m.in. ze zmian zakresów zadań i struktury organizacyjnej w poszczególnych jednostkach, okresowego zatrudniania stażystów w ramach corocznie realizowanego programu stażowego, zmian wymiaru etatu w związku z rodzicielstwem, rotacji pracowników związanej np. z odejściami na emeryturę¹³³.

¹³¹ Wprowadzony zarządzeniem nr 4/24 Prezesa UDT z 14.02.2024 r. w sprawie nadania regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Dozoru technicznego.

¹³² W trakcie kontroli przeanalizowano Rejestry pełnomocnictw i upoważnień z 2023 r. i 2024 r., zbadano 9 upoważnień wydanych przez Prezesa UDT w 2023 r. i 2024 r. oraz 10 pełnomocnictw udzielonych pracownikom w 2023 r. i 2024 r.

¹³³ Etytyzacja w komórkach organizacyjnych UDT w latach 2022-2024, tabela z 19.09.2024 r.

Stan zatrudnienia ogółem w UDT w okresie objętym kontrolą wzrósł o ok. 3,2% na koniec 2023 r. w porównaniu do roku 2022, natomiast na dzień 30 czerwca 2024 r. nieznacznie spadł o ok. 0,6%. Na dzień 31 grudnia 2022 r. w UDT było zatrudnionych 1 791 pracowników, natomiast na dzień 31 grudnia 2023 r. – 1 848 pracowników oraz na dzień 30 czerwca 2024 r. – 1 836 pracowników¹³⁴.

Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa UDT¹³⁵, wzrost zatrudnienia na koniec 2023 r., wynikał z:

- *ujęcia w stanie zatrudnienia 41 stażystów na dzień 31.12.2023 r. Stażyści w UDT zatrudniani są na umowy okresowe związane z realizacją programu stażowego. Po zakończeniu programu umowy ulegają rozwiązaniu w związku z upływem czasu, na jaki zostały zawarte (czas trwania programu stażowego w danym roku). Na dzień 31.12.2022 w UDT zatrudnionych było 11 stażystów. Liczba zatrudnionych stażystów na dzień 30.06.2024 roku wynosiła 17.*
- *zatrudnienia w poszczególnych OUDT 10 pracowników na stanowiska ds. bhp i ochrony ppoż. Zwiększenie zatrudnienia na tych stanowiskach zostało ujęte w planie etatów na 2024 r. i związane było z rozszerzeniem zakresu zadań realizowanych przez służbę bhp i ochrony ppoż. w jednostkach organizacyjnych UDT.*

72. Ustalono, że w latach 2022-2024 liczba rozwiązyanych stosunków pracy pozostawała na podobnym poziomie. Najczęstszymi przyczynami rozwiązania stosunku pracy we wszystkich ww. latach było rozwiązanie umowy w związku z przejściem pracownika na emeryturę, z upływem czasu na który umowa została zawarta oraz w drodze wypowiedzenia przez pracownika.

W 2022 r. rozwiązano stosunek pracy ze 123 pracownikami UDT, co stanowiło 7 % ogółu pracowników zatrudnionych w Urzędzie, z tego z inicjatywy pracownika¹³⁶ rozwiązano 78, natomiast z inicjatywy pracodawcy¹³⁷ 45 stosunków pracy¹³⁸. W 2023 r. rozwiązano stosunek pracy ze 117 pracownikami UDT, co również stanowiło 7 % ogółu pracowników zatrudnionych w Urzędzie, z tego z inicjatywy pracownika rozwiązano 76, natomiast z inicjatywy pracodawcy 41 stosunków pracy¹³⁹. W 2024 r. (do 30 czerwca 2024 r.) rozwiązano stosunek pracy z 72 pracownikami, co stanowiło 4 % ogółu pracowników zatrudnionych w UDT, z tego z inicjatywy pracownika rozwiązano 49, natomiast z inicjatywy pracodawcy 23 stosunki pracy¹⁴⁰.

¹³⁴ Etatyzacja w komórkach organizacyjnych UDT w latach 2022-2024, tabela z 19.09.2024 r.

¹³⁵ Wyjaśnienia Prezesa UDT z 22.10.2024 r., odpowiedź na pismo ZK-11 pyt. 8.

¹³⁶ Inicjatywa pracownika: wypowiedzenie przez pracownika, porozumienie stron, przejście na emeryturę. Wygaśnięcie umowy w związku ze zgonem pracownika (2 pracowników w 2023 r.).

¹³⁷ Inicjatywa pracodawcy: wypowiedzenie przez pracodawcę, z powodu niezdolności do pracy, z upływem czasu na jaki umowa została zawarta, rozwiązanie bez wypowiedzenia z winy pracownika.

¹³⁸ Z tego 33 pracowników przeszło na emeryturę, 34 zwolniono w drodze wypowiedzenia przez pracownika a 6 przez pracodawcę, w 34 przypadkach rozwiązanie umów nastąpiło z upływem czasu, na który były zawarte, natomiast 11 na mocy porozumienia stron, 4 z powodu niezdolności do pracy i 1 z innych przyczyn.

¹³⁹ Z tego 35 pracowników przeszło na emeryturę, 25 zwolniono w drodze wypowiedzenia przez pracownika a 2 przez pracodawcę, w 36 przypadkach rozwiązanie umów nastąpiło z upływem czasu, na który były zawarte, natomiast 14 na mocy porozumienia stron, 2 z powodu niezdolności do pracy i 3 z innych przyczyn.

¹⁴⁰ Z tego 24 pracowników przeszło na emeryturę, 11 zwolniono w drodze wypowiedzenia przez pracownika a 2 przez pracodawcę, w 17 przypadkach rozwiązanie umów nastąpiło z upływem czasu, na który były zawarte, natomiast 14 na mocy porozumienia stron, 2 z powodu niezdolności do pracy i 2 z innych przyczyn.

W latach 2022-2024 zatrudniono w UDT łącznie 341 pracowników, z czego w 2022 r. zatrudniono 103 pracowników, w 2023 r. zatrudniono 164 pracowników, natomiast w okresie 1.01 – 30.06.2024 r. 74 pracowników.

Ustalono, że w Urzędzie systematycznie rośnie liczba pracowników merytorycznych zatrudnionych na stanowiskach wykonawczych w Centrali i Oddziałach UDT. Liczba głównych specjalistów zatrudnionych w Centrali UDT wzrosła z 66 zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2022 r. do 77 zatrudnionych na dzień 30 czerwca 2024 r., tj. o ok. 17%. Liczba starszych specjalistów wzrosła z 66 zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2022 r. do 74 zatrudnionych na dzień 30 czerwca 2024 r., tj. o ok. 13%. W Oddziałach UDT panowała podobna tendencja. Liczba głównych specjalistów zatrudnionych w Oddziałach UDT wzrosła z 142 zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2022 r. do 183 zatrudnionych na dzień 30 czerwca 2024 r. co stanowiło wzrost o 29%. Liczba starszych specjalistów wzrosła z 403 zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2022 r. do 485 na dzień 30 czerwca 2024 r. co stanowiło wzrost ok. 20,5%.

73. Zgodnie z § 6 ust. 1-3 Regulaminu wynagradzania UDT¹⁴¹ pracownik po spełnieniu określonych kryteriów może zostać awansowany i/lub przeszeregowany¹⁴². Awans może nastąpić tylko po spełnieniu przez pracownika minimalnych wymagań kwalifikacyjnych określonych w tabeli minimalnych wymagań kwalifikacyjnych pracowników UDT dla wyższego stanowiska. W 2022 r. przeszeregowania objęły 1 192 pracowników, awanse i przeszeregowania 370, w 2023 r. przeszeregowano 1524 pracowników, awansowano i przeszeregowano 292 pracowników, natomiast do 30 czerwca 2024 r. przeszeregowania objęły 1449 pracowników, natomiast awanse i przeszeregowania 257 pracowników UDT. Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa UDT¹⁴³ podane powyżej dane obejmują wszystkie awanse i przeszeregowania, również wynikające ze wzrostu płacy minimalnej oraz obligatoryjne na mocy Regulaminu wynagradzania po uzyskaniu pierwszej specjalności przez aplikanta technicznego.

Liczba wakatów wg stanu na koniec 2022 r. wynosiła 88,29, natomiast z końcem kolejnego roku znacząco spadła, wynosząc jedynie 4,55, natomiast na dzień 30.06.2024 r. wynosiła 22,7¹⁴⁴. Wskaźnik fluktuacji kadr pozostawał na takim samym poziomie w 2022 oraz 2023 r. i wynosił 7¹⁴⁵, co świadczy o stosunkowo niewielkiej wymianie kadr.

Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa UDT¹⁴⁶ w sporze z pracodawcą w latach 2022-2024 pozostawało ogółem 13 pracowników, w tym w poszczególnych latach: w 2024 r. – 11 pracowników (w tym 3 osoby będące byłymi pracownikami UDT), w 2023 r. – 6 pracowników (w tym 2 osoby będące byłymi pracownikami UDT), w 2022 r. –

¹⁴¹ Załącznik do zarządzenia nr 4/24 Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego z 14 lutego 2024 r. w sprawie nadania regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Dozoru Technicznego, Załącznik do zarządzenia nr 18/23 Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego z 24 sierpnia 2024 r. w sprawie nadania regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Dozoru Technicznego, Załącznik do zarządzenia nr 6/23 Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego z 21 lutego 2023 r. w sprawie nadania regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Dozoru Technicznego.

¹⁴² Przeszeregowanie - podwyżka wynagrodzenia bez zmiany stanowiska. Awanse i przeszeregowania dotyczą zmiany zarówno stanowiska, jak i stawki wynagrodzenia zasadniczego.

¹⁴³ Wyjaśnienia Prezesa UDT z 22.10.2024 r., odpowiedź na pismo ZK-11 pyt. 7.

¹⁴⁴ Wyjaśnienia Prezesa UDT z 10.10.2024 r., odpowiedź na pismo ZK-8 pyt. 11.

¹⁴⁵ Zastosowano następujący wzór na obliczenie poziomu rotacji pracowników: całkowitą liczbę pracowników, którzy odeszli z pracy w danym roku podzielono przez przeciętną liczbę pracowników zatrudnionych i pomnożono przez 100. 2022 r. – $123/1791 \times 100 = 7$. 2023 r. $117/1848 \times 100 = 7$.

¹⁴⁶ Wyjaśnienia Prezesa UDT z 10.10.2024 r., odpowiedź na pismo ZK-8 pyt. 11.

5 pracowników (w tym 2 osoby będące byłymi pracownikami UDT). W ww. okresie liczba pracowników pozostających w sporze z pracodawcą wzrosła o ok. 50 %.

Zasady antykorupcyjne funkcjonujące w UDT.

74. Kierownictwo UDT wprowadziło mechanizmy zapewniające przestrzeganie zasad i znaczenia bezstronności, zapobiegania zdarzeniom korupcyjnym, unikania konfliktu interesów oraz przestrzegania standardów etycznych przez pracowników UDT.

Zgodnie z pkt 3.3 Księgi Zarządzania UDT (wyd. 4.00) *wszystkie działania UDT prowadzone są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi UDT, w sposób pozwalający utrzymać wysokie standardy etyczne opisane w „Kodeksie etyki zawodowej pracownika Urzędu Dozoru Technicznego” oraz spełniający wymagania normy PN-ISO 37001:2017-05 „Systemy zarządzania działaniami antykorupcyjnymi – „Wymagania i wytyczne stosowania”.*

W UDT wdrożono i certyfikowano System Zarządzania Działaniami Antykorupcyjnymi (SZDA) zgodny z wymaganiami ww. normy oraz Kodeks Etyki ¹⁴⁷, w którym zobowiązano pracowników do kierowania się trzema kluczowymi wartościami: bezpieczeństwem, uczciwością oraz kompetencjami. Wskazano w nim także regulacje wewnętrzne, zgodnie z którymi pracownicy UDT są obowiązani działać, tj.:

- a) Program zgodności oraz Kodeks zgodności UDT,
- b) Księga Zarządzania UDT, w tym polityki,
- c) Polityka Bezpieczeństwa Danych Osobowych (PRDO),
- d) Wewnętrzna polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w zatrudnieniu w UDT.

Zgodnie z treścią § 9 ust. 1 Kodeksu Etyki pracownicy mają obowiązek zapoznania się z Kodeksem Etyki, co potwierdzają w pisemnym oświadczeniu. Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa UDT¹⁴⁸ pracownicy mają obowiązek podpisania ww. oświadczenia pierwszego dnia zatrudnienia. Oświadczenia przechowywane są w aktach osobowych pracowników. Przeprowadzony w toku kontroli przegląd oświadczeń¹⁴⁹ pracowników zatrudnionych w okresie objętym kontrolą w Departamencie Techniki potwierdził, że ww. wymóg był respektowany, jednakże po zmianie treści Kodeksu Etyki dokonanej zarządzeniem Prezesa UDT z 11 lipca 2024 r. pracownicy nie zostali zobowiązani do ponownego pisemnego potwierdzenia zapoznania się z jego zmienioną treścią.

Zasady podejmowania dodatkowego zatrudnienia i unikania konfliktu interesów.

75. Ustalono, że postanowienia dotyczące zakazu podejmowania dodatkowych zajęć związanych z działalnością UDT przez pracowników tej jednostki zostały uregulowane w Regulaminie pracy i Kodeksie etyki UDT. Dodatkowo w Kodeksie Zgodności w pkt. 3.2 *Brak konfliktu interesów* zawarto zapisy dotyczące konfliktu interesów i zakazu podejmowania działań w przypadku jego zaistnienia.

¹⁴⁷ Wprowadzony zarządzeniem nr 15/24 Prezesa UDT z 11.07.2024 r. w sprawie wprowadzenia "Kodeksu etyki zawodowej pracowników UDT", poprzednio zarządzeniem nr 10/19 Prezesa UDT z 26.06.2019 r. w sprawie wprowadzenia "Kodeksu etyki zawodowej pracowników UDT".

¹⁴⁸ Wyjaśnienia Prezesa UDT z 15.10.2024 r., odpowiedź na pismo ZK-9 pkt 2.

¹⁴⁹ Skontrolowano oświadczenia o zapoznaniu się z treścią Kodeksu Etyki 25 pracowników zatrudnionych w Departamencie Techniki UDT.

Zgodnie z zapisami Kodeksu Zgodności pracownicy UDT nie mogą:

- bezpośrednio lub za pośrednictwem krewnych, przyjaciół lub pośredników nabywać udziałów w przedsiębiorstwie dostawcy, klienta lub przedsiębiorstwa konkurencyjnego dla UDT, z wyjątkiem nabywania udziałów klienta, dostawcy lub konkurenta na publicznej giełdzie papierów wartościowych tylko w takim zakresie, który nie daje wpływu na sprawy klienta, dostawcy lub konkurenta i który nie uzależnia pracownika od jego sytuacji, w tym finansowej,
- obejmować stanowisk w jednostkach świadczących konkurencyjne usługi lub u klientów,
- świadczyć pracy/usług w jednostkach wykonujących konkurencyjne działania do tych realizowanych przez UDT,
- wykonywać (w ramach obowiązków służbowych) zadań na rzecz członka swojej rodziny lub osoby/organizacji, z którą sam pracownik lub jego rodzina są związani;
- wywierać nacisku, aby w UDT zostali zatrudnieni członkowie ich rodziny.

Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji.

76. W jednostce zarządzeniem Prezesa UDT¹⁵⁰ została wprowadzona Wewnętrzna polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w zatrudnieniu w Urzędzie Dozoru Technicznego. W polityce ustalone zostały zasady i tryb postępowania pracownika w przypadku zaistnienia sytuacji mających znamiona mobbingu lub nierównego traktowania w zatrudnieniu oraz działania dążące do eliminowania takich zdarzeń.

Działania na rzecz przeciwdziałania korupcji i unikania konfliktu interesów.

77. W celu przeciwdziałania korupcji, weryfikacji zgodności procedur oraz promowania zasad w tym zakresie w UDT w 2023 r. oraz 2024 r. podjęto następujące działania:

- a) Szkolono pracowników w zakresie przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów, z uwzględnieniem sytuacji korupcyjnych i sposobów zachowania w tych sytuacjach.
- b) Roczny plan auditów, zarówno w Centrali, jak i Oddziałach terenowych, obejmował normę PN-ISO 37001 „Systemy zarządzania działaniami antykorupcyjnymi”.
- c) Przeprowadzano audyty wewnętrzne systemu zarządzania, podczas których audytowany był funkcjonujący w UDT System Zarządzania Działaniami Antykorupcyjnymi SZDA.
- d) W okresach 20-24.05.2024 r., 05-06.06.2024 r. UDT był audytowany przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. w ramach ponownej certyfikacji w celu potwierdzenia, że system zarządzania w UDT jest zgodny z wymaganiami m.in. normy PN-ISO 37001:2017-05.
- e) W okresach półrocznych przeprowadzano analizę ryzyka w obszarze zagrożeń korupcyjnych, która była dokumentowana w „Raportach o stanie realizacji Strategii UDT na lata 2021-2025 oraz monitorowania ryzyka”.

¹⁵⁰ Zarządzenie nr 13/20 Prezesa UDT z 16.06.2020 r. w sprawie wprowadzenia „Wewnętrznej polityki przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w zatrudnieniu w Urzędzie Dozoru Technicznego”, zmienione zarządzeniem nr 7/21 Prezesa UDT z 12.04.2021 r. oraz zarządzeniem nr 12/23 Prezesa UDT z 27.04.2023 r.

Prezes UDT poinformował ponadto¹⁵¹, że na stronie intranetowej: udt.pl Systemy Zarządzania w zakładce „Przeciwdziałanie Korupcji” znajduje się między innymi zaktualizowany w roku 2024 „Informator dla pracowników UDT - SZDA”, wydane przez Centralne Biuro Antykorupcyjne „Wskazówki antykorupcyjne dla urzędników” oraz zaktualizowany także w 2024 „Wykaz aktów prawnych charakterystycznych dla specyfiki działania UDT, które z racji przedmiotu regulacji mogą powodować zagrożenia wystąpienia zdarzeń korupcyjnych.

Pracownicy UDT poza licznymi szkoleniami stacjonarnymi korzystają z oferty szkoleń e-learningowych, w tym szkoleń obowiązkowych przeznaczonych dla nowozatrudnionych pracowników dotyczących: Przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w miejscu pracy, Kodeksu Zgodności UDT i Programu Zgodności UDT oraz Systemu.

W celu zapewnienia kanału zgłoszeń sytuacji o charakterze korupcyjnym został utworzony adres e-mail antykorupcja@udt.gov.pl, na który należy zgłaszać wszelkie podejrzanе lub niewłaściwe zachowania.

Rozwój kompetencji zawodowych pracowników.

78. W UDT prawidłowo uregulowano zasady i tryb organizacji działań wspierających rozwój kompetencji i doskonalenia zawodowego pracowników, w celu sprawnej i efektywnej realizacji zadań.

Zasady i tryb podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników zostały ustalone w procedurze UDT-HR-6/1 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych, która określała m.in. rodzaje i formy szkoleń, zasady planowania i realizacji podnoszenia kwalifikacji zawodowych, zasady refinansowania kosztów nauki, obowiązki pracowników oraz osób odpowiedzialnych za planowanie podnoszenia kwalifikacji pracowników.

79. Ustalono, że roczne plany podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników były tworzone na podstawie informacji zebranych z systemu okresowych ocen pracowników, gdzie odnotowywano potrzeby rozwojowe pracowników. Zgodnie z zatwierdzonym planem, pracownicy uczestniczyli w szkoleniach wewnętrznych, szkoleniach zewnętrznych, konferencjach i podejmowali naukę na studiach.

W planie na 2023 r. oraz 2024 r. zostały uwzględnione szkolenia zewnętrzne otwarte (studia, szkolenia zawodowe i specjalizacyjne, konferencje, egzaminy), zamknięte (specjalizacyjne, zawodowe, szkolenia menadżerskie i kompetencje miękkie) oraz pozostałe (m.in. e-learning zewnętrzny, kursy językowe). Na wydatki szkoleniowe w 2023 r. zaplanowano kwotę 4 100 000,00 zł, plan został poddany korekcie, w wyniku której zmniejszono go o 1 000 000,00 zł¹⁵². Z kwoty 3 100 000,00 zł wydatkowano 2 520 463,90 zł (81,31 %). W 2024 r. na przeprowadzenie szkoleń zewnętrznych pracowników zaplanowano kwotę 4 100 000,00 zł. Na dzień 2.10.2024 r. wykonanie budżetu szkoleń wyniosło 1 579 511,20 zł (37,61%), jednak zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa¹⁵³ zaangażowana ale jeszcze nie wydatkowana na szkolenia była kwota 3 104 097,45 zł.

80. Urząd wspierał podnoszenie kompetencji technicznych przez pracowników.

¹⁵¹ Wyjaśnienia Prezesa UDT z 15.10.2024 r., odpowiedź na pismo ZK-9 pkt 3.

¹⁵² Środki zostały przesunięte na delegacje.

¹⁵³ Wyjaśnienia Prezesa UDT z 15.10.2024 r., odpowiedź na pismo ZK-9 pyt. 6.

Przeprowadzona w toku kontroli analiza¹⁵⁴ wykazała, że zdecydowana większość pracowników uczestniczyła w tym okresie w szkoleniach podnoszących kompetencje techniczne¹⁵⁵.

[Akta kontroli: str. 52-57, 62-66, 68-80, 89-98, 139-202/Płyta CD]

III. Informacje o kontroli.

Kontrolę przeprowadził, upoważniony przez Ministra Rozwoju i Technologii¹⁵⁶, Zespół kontrolerów w składzie:

- Paweł Sala, główny specjalista w Departamencie Kontroli i Audytu, kierownik Zespołu,
- Agnieszka Januszevska-Wójcik, główny specjalista w Departamencie Kontroli i Audytu, członek Zespołu,
- Ewa Zawadzka-Dzwonka, główny specjalista w Departamencie Kontroli i Audytu, członek Zespołu,
- Barbara Sikora, główny specjalista w Departamencie Kontroli i Audytu, członek Zespołu.

Czynności kontrolne przeprowadzono w okresie od 8 sierpnia 2024 r. do 25 października 2024 r.

Prezesem Urzędu Dozoru Technicznego od 7 października 2024 r. do zakończenia czynności kontrolnych był Pan Paweł Urbańczyk. W okresie od 1 lipca 2016 r. do 27 czerwca 2024 r. Prezesem UDT był Pan Andrzej Ziółkowski. W okresie od 28 czerwca 2024 r. do 6 października 2024 r. obowiązki Prezesa pełnił Pan Adam Ogrodnik.

Pismem z 16 grudnia 2024 r., Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował, że nie wnosi uwag ani zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

Zalecenia pokontrolne

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i oceny, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli zalecam:

1. Stosować się do postanowień instrukcji DT-1/IN/19-2 *Proces przedłużania zaświadczenia*.
2. Wzmocnić nadzór nad Oddziałami UDT w zakresie procesu przedłużania ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych, w celu zapewnienia jednolitego postępowania przez wszystkie Oddziały.
3. Przestrzegać wymogów określonych w art. 23 ust. 2c pkt 1 ustawy o dozorze technicznym, dotyczących terminu na złożenie wniosku o przedłużenie okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego.

¹⁵⁴ Analizie poddano: wykazy szkoleń oraz innych form doskonalenia zawodowego, w których w 2023 r. oraz I półroczu 2024 wzięli udział pracownicy UDT, liczbę pracowników wykonujących czynności techniczne w poszczególnych Oddziałach, liczbę odbytych szkoleń technicznych oraz szkolenia odbyte przez pracowników wytypowanego do szczegółowej weryfikacji Oddziału w Szczecinie

¹⁵⁵ Spośród 86 pracowników zatrudnionych na dzień 30.09.2024 r. w Oddziale UDT w Szczecinie, w 2023 r. 81 odbyło szkolenia podnoszące kompetencje techniczne, w okresie od 1.01.2024 r. do 30.09.2024 r. szkolenia podnoszące kompetencje techniczne odbyło 67 pracowników.

¹⁵⁶ Upoważnienia nr: MRiT/20-DKT/24 (MRiT/115-UDK/24) z 03.09.2024 r., MRiT/22-DKT/24 (MRiT/103-UDK/24) z 07.08.2024 r., MRiT/21-DKT/24 (MRiT/106-UDK/24) z 19.08.2024 r., MRiT/22-DKT/24 (MRiT/104-UDK/24) z 07.08.2024 r.

4. Przekazywać Oddziałom UDT w formie pisemnej polecenia i wytyczne dotyczące sposobu ich działania.

Na podstawie art. 49, w związku z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli, proszę o przedstawienie w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń.

Informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z upoważnienia

Michał Graczyk

Dyrektor Generalny

/ kwalifikowany podpis
elektroniczny /